

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1988. február 9.

KEDD.

Ö S S Z E F O G L A L Ó

A Családsegítő központok helyzete...Ülésezett a Közalkalmazot-	
tak Szakszervezete és a Közp.Népi Ellenőrzési Bizottság.	547,570
Falugyűlés a paksi atomerőmű veszélyes hulladékainak leendő	
gyűjtőhelyén, a Baranya megyei ófaluban.	513
A főváros útjainak egyharmada földút és ezen lakossági, önerős	
útépítéssel akarnak segíteni a tanácsok.	571
Munkahely lesz-e, avagy raktár? - A piac, avagy az ész dönt	
a felszámolás alatt álló VÁÉV-épület sorsáról?	566
Üres vagonok az ország vasútállomásain, iparvágányain... meg-	
rendelés híján a MÁV ...	542
... és hogyan kezeli a MÁV a veszélyes anyagokat a szállításnál?	569
Alakít-e közös vállalatot az amerikai Du Pont cég Mo-on?	564
Leletmentő munkálatok a Nagymaros-gabcsikováai vízlépcsőrend-	
szer építési területén. Ki fedezi a költségeket?	551
MTI-jelentés: a tőkés országok központi bankjai jelentősen	
emelték a kelet-európai országoknak nyújtott hitelek összegét.	561
Rubel helyett nyugati valutáért értékesítik az új luxus	
IKARUSZ-buszokat?	549
Új egyenruhában a magyar rendőrök !	550
VEGAVIT - új zöltség ivólé-bemutató a Szociális és Egész-	
ségügyi Minisztériumban.	549
A Hollósi Simon Galéria; a Fényes szelek korosztályának, va-	
lamint az erdélyi művészek kiállítói önálló gazdasági mun-	
kát szeretnének végezni.	521
Nemi erőszakért 7 évi szabadságvesztésre ítélték egy nyugat-	
német állampolgárt. Az ítélet nem jogerős.	557
LAPSZEMLE	510
FALURÁDIÓ	521
TÍZ PERC KÜLPOLITIKA	527
ECO-MIX - gazdasági magazin	531
IPARGAZDÁK	559

KÜLPOLITIKA:

Gorbacsov csapatkivonási tervének amerikai visszhangja (515) -
 Összeült a szovjet Legfelsőbb Tanács Külügyi bizottsága a rakétaszer-
 ződés ratifikációs vitájára (516,545,553) - "Hangulatszavazás" az
 amerikai Iowa államban (517) - A SZU szerint az új afgán koalíciós
 kormány létrehozása afgán belügy. - Súlyos veszteségeket ismert el
 a szovjet külügym.helyettes Afganisztánban (544,573) - Peresztrojka-
 felmérés a SZU-ban: ellentmondásos a helyzet (546) - Pénz a lengyel
 gazdaságnak; ismét segít a nyugati nagytőke (575) - Visszatért-e a
 SZU-ban a központi mutatók kényszere? (576) - Gorbacsov-Spáth találko-
 zott (581) -

1988 Február 9 - KEDD

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT

Időjárásjelentés:

- Erősen felhős vagy borult az ég az országban, délkeleti megyékben szemerkél az eső. Az északi, északnyugati szelet erős, néhol viharos lökések kísérik. A hőmérséklet 2 és 6 fok között van. Budapest felett erősen felhős az ég, viharos északnyugati szél fúj, a fővárosban 4 fokot mérnek.

-

LAPSZEMLE

6.33 h

- Németh Miklós Attila összeállításában, rögtön az elejére kívánczik, amivel híreinkben mi is foglalkoztunk, az ipari miniszter személygépkocsi gyártással kapcsolatos interjújával, ám miután sokakat érdekel a téma, érdemes most is megemlíteni.

BERECZ Frigyes elmondta, legalább 25-30 milliárd forintnyi egyszeri beruházás kellene ahhoz, hogy gazdaságosan és korszerű körülmények között létrejöhessen a magyar gépkocsi gyártás vagy összeszerelés. Annak az oka egyébként, hogy eddig nem született döntés az érintett vállalatokban keresendő. Ezek ugyanis elsősorban az államtól várják a pénzt, a saját tőke kockáztatása helyett. A lényeg egyébként, hogy a kormányzat még ez év első felében döntést hoz a hazai személygépkocsi gyártásról - a NÉPSZAVAban és a MAGYAR HIRLAPban olvastam minderről.

- Műszaki fejlesztés és gazdaságpolitika.

Tervezéskor nemcsak a gazdaság fejlődését kell figyelembe venni a világon bekövetkező műszaki szint fejlődését is, ugyanis ez előbb utóbb eljut hozzánk - mondja SEBESTYÉN János, az Országos Műszaki FEjlesztési Bizottság általános elnökhelyettese, vele a NÉPSZAVA készített interjút.

(lapszemle)

- Egy kérdés, reform-kényszer, vagy kényszer reform?

Ezt a kérdés Mellár László, a Janus Pannonius tudományegyetem adjunktusa teszi fel a MAGYAR NEMZETben. Egy sommás mondat a válaszból: az áru piac csak akkor képes hatékonyan működni, ha a tőkejavak és a munkaerő értékelésére és mozgására is valóságos piacot teremtünk.

- Bankuralom?

A szénbányák szanálása körüli vitához, egy újabb adalék. A feltett kérdésre a MAGYAR HIRKAP nemleges választ ad, és közben a Budapest Bank igazgatójának kérését, ezek szerint, valamennyi nehézhelyzetben lévő bánya vezetője haladéktalanul jelentkezzen tárgyalásra a pénzügyintézetnél, hogy közösen készíthessenek rendezési terveket.

- Egy katedra, amelyen több, mint ezer tanár váltja egymást.

A Budapesti Műszaki Egyetem mérnöki továbbképző intézetéről van szó, amelynek előadásaira özönlik a mérnök társadalom apraja nagya, hiszen olyan előadókat hallgathatnak, kiknek a munkássága garancia amagas színvonalra. A NÉPSZABADSÁG ír a teltházas szuper-szemeszterről.

- Jó cégért a bornak.

A reklám költség sajátos tulajdonsága, hogyha csökkentik különösebb erőfeszítés nélkül látványos megtakarítást lehet elkönyvelni általa. Sajnos sokan erre használják csupán, hiszen egy ország reklámja olyan, amilyen a gazdasága - erről is a NÉPSZABADSÁGban olvastam.

- A következő cím, a döntés felelősségét vállalni kell.

Állítólag csak ennyi a szombathelyi Farko fakombinát sikerének a titka a NÉPSZAVAban van erről egy riport.

- Egy különösség, építsünk házat, rizshéj-betonból.

Az ebből épített lakóház 25-30 %-al olcsóbb, mintha téglából készülne, és állítólag a rizshéj betonhoz elegendő adalék anyag van ha-

(lapszemle)

zánkban a hántolókban. A NÉPSZAVA ír erről.

- Kell-e rajzot tanítani?

GYakran, illetve tanulni - ez a cím, pontosan gyakran panaszkodunk arra, hogy a magyar árúk rossz csomagolása miatt eladhatatlanok, látszólag ennek semmi köze a rajztanításhoz, ám ahol a lakosság nem igényli a szépet, az ipar sem kényszerül ízlésesebbé gyártani. Nem tudom, hogy vályszoltam-e a kérdésre, de a bővebb kifejtést megtalálják a NÉPSZAVÁban.

- A következő cím, szerep-zavar.

A jelenség a szakszervezeti tisztségviselők rémálma, hiszen egyszerre akarnak megfelelni akorszerű gazdasági elvárásoknak, és szeretnék képviselni a dolgozók érdekeit is. A NÉPSZABADSÁG újságírója szerint a szakszervezeti tisztségviselő más szemmel nézze a világot, mint a gazdasági vezetők. Idézek: neki az legyen a feladata, hogy az én, a mi munkavállalói érdekeinket képviselje, ennek adjon hangot.

- Még mindig a szakszervezetekről.

Az Akadémia pszichológiai és történettudományi intézetében úgy döntöttek, hogy nem járulnak hozzá a szakszervezeti tagdíj automatikus, bérből való levonásához. Ragaszkodnak az összeg egyenkénti, alkalmankénti kifizetéséhez, és így az önkéntesség elvéhez. A részletekről a MAGYAR NEMZET ír.

- Egy cím egy másik napilapból, mennyi is van a tanácsok pénztárcájában?

Január óta a közigazgatás egységek népességük számától függően részesülnek a fejlesztésre szánt javakból, tehát nem felülről szólnak bele abba, hogy mire is költik a tanácsok a pénzüket - írja a NÉPSZABADSÁG.

- Milyen szelek fújdognak, vagy TE még szabadlábon van? - hangzik a furcsa kérdés.

(lapszemle)

És a somogy-megyei.....község tanácsának.....kapcsolatosak, mint ismeretes erre a szanálásra egy lakótelep építése miatt került sor. Most a volt tanácselnököt megkereste a MAGYAR HIRLAP újságíróját aki még másokat is megszólaltatott, akik ebben az ügyben érdekeltek.

- A nemzeti azonosság - olvasom a következőkben

Egy korábbi írása kapcsán foglalkozik a témával újfent a Magyar NEMZET.

- És még egy, ami tudományos érdekesség.

A láthatatlan más néven a lopadkodó settenkedő repülőgépekről olvashatnak érdekességeket a NÉPSZABADSÁGBAN.

-

REGGELI PÁRBESZÉD

6.45 h

- Hajnali tudósításaink között röviden már hallhattak arról a falugyűlésről, amely tegnap este volt a baranya- megyei ófaluban. A tervek szerint ennek közvetlen közelében kerül elhelyezésre a Paksi Atomerőmű veszélyes hulladéka. Itt találták megfelelőnek a talajviszonyokat és ez a hely közel van az erőműhöz, így a szállítási költségek kedvezőek lennének. Betonkazettákba zárva, az ún. másod- és harmadrendű rádióaktív hulladék elhelyezéséről lenne szó. Az elsőrendű hulladék, ami nem más mint a kiégett reaktor betétek tömege, az eredeti terveknek megfelelően a SZU-ba kerül. A falu lakói meglehetősen ellenérzéssel fogadták a tervet, ez volt hát a téma tegnap késő este a falugyűlésen, ahol részt vett munkatársunk, Belénesi CSaba is.

-(egy asszony) Jó lett volna a tájékoztatást előbb megadni, ennek láncnak legalább valahol aközepén be kellett volna vonni a lakosságot, nem akkor, amikor már 100 milliót beruháztak ebbe a létesítménybe, a dolog akkor volna fair és demokratikus, hogy ha az érintett lakosság a saját szakértőivel ellenőriztethetné ezeket az adatokat, mert nagyon sok gondolat vetődik fel bennünk.

(reggeli párbeszéd)

Ez az aprófalvak terület kevésbé képes saját érdekeinek képvi-
seletére, mivel hogy mindenrőlmert később jut a tudomására,
de még a falu illetékes vezetőinek is. Köszönöm szépen. (taps)

- (egy férfi) Ide nem jön több bevándorló, mint én vagyok, ide
nem jön turista, innen ahogy tudnak mert, félnek az emberek, azt
maguk is tudják, hogy félnek, elmennek, tehát azt a kevés, csekély
visszatartó erőt veszíti éppen ez a falu el, ami most kezdett fel-
menni. Önöknek biztos a tanács megmondta, hogy miért veszi ki a
pakból.

- Az akadémiai bizottság, mindaz iparági bizottság, a döntést
előkészítő anyag alapján azt mondta, hogy mind a négy rostán fenn-
maradt hely, s ebben Magyaregregyisbenne volt, alkalmas lenne ennek
a létesítménynek a telepítésére. De mivel Magyaregregy olyan társa-
dalmi gondok forrása lett, amiket jobb.....megoldani.

- (többen közbeszólnak, mi ez, mi ez, mit ????)

-interpelláció volt, amiután a megyei veeztés egy rendkívül
.....önálló kutatást indított el,és ezek a tárgyalások oda-
vezettek, (sajnos érthetetlen)..... többet nem tudok mondani.

- (tudósító) M.....László a Paksi Atomerőmű nukleáris igazgató-
ja.....munkatársai Ófalura. Önök műszaki emberek, eljöttek meg-
magyarázni, hogy milyen atomtemetőt terveznek ide. A helybeliek
azt mondják, hogy miért Ófalu környékén, miért.....(érthetetlen)

-Magyaregregyegy telephely, emlékeink szerint, egy országgyűlési
felszólalással zárult, pontos részleteit nem ismerem, de azt tu-
dom, hogy ezt követőentársaságában indult meg az a kutató
tevékenység, amelynek feladata volt bizonyítani, hogy a terület
geológiaiilag alkalmas a hulladék temető elhelyezésére.

- Magyaregregy érdekében interpelláció tartottak a parlamentben,
Ófalú érdekében nem erre mondták itt az emberek egymásnak, hogy
mert a nagy emberek, Magyaregregyen szeretnek vadászni, nem Ófalú
környékén.

- Erre nem tudok válaszolni,

- Itt elhangzott az is, hogy vajon miféle külső ellenőrzése lehet
egy ilyen telephely működésének? Önök elfogadnak-e valamiféle tár-
sadalmi ellenőrző szerveztet?

- A gondolat számomra rendkívül új, de abban az esetben, ha vala-
milyen társadalmi szervezet vállalná azt, hogy szakemberekkel vég-

(reggeli párbeszéd)

zi ezt a tevékenységet, én magam részéről nem tartom lehetetlennek.

- Az ófalusiaknak van-e lehetőségük még arra, hogy megvétőzzák, hogy itt legyen a hulladék temető. Az engedélyezési eljárás egy hónapon belül lezárul- e vagy sem, tehát van-e értelme egy hónap múlva falugyűlésen ezen törtni az embereknek a fejét?

- Ebben a kérdésben az Egészségügyi Minisztérium illetékes, tehát tőle várjuk alétesítési engedély kidását. Én úgy gondolom, hogy másfél két hónapon belül várható.

- Milyen következményekkel járna az, hogy ha kdierülne, hogy mégsem itt lesz a hulladék-temető?

- Ezen a téren szinte a 24. órában vagyunk, négy blokk üzemel és a hulladék egyrésze folyamatosan halmozódik az atomerőműben.

- Belénesi CSaba riportját hallották.

-

HIREK, TUDÓSÍTÁSOK

7.00 h

- Jó reggelt kívánok febr. 9. van Abigél napja, a mikrofonnál Rózsa Péter.

Rövid tartalom.~-----

Időjárás.-----

- Részletes híreinket hallják.

Moszkva - Washington: Gorbacsov pártfőtítkár nyilatkozatban közölte, hogy május 15-n megkezdik a szovjet csapatok kivonását Afganisztánból, és tíz hónappal később az utolsó szovjet katona is elhagyja az országot. Azt az teszi lehetővé, hogy várhatóan rövid időn belül rendezési megállapodás ír alá Afganisztán és Pakisztán. Afganisztán jövőjéről szólva a nyilatkozat hangsúlyozza, hogy több pártrendszeresen alapuló vegyes gazdaságú ország lesz, minderről azonban az afgán népnek kell döntenie. Nadzsibullah afgán elnök reményét fejezte ki, hogy most már végetérhetnek a fegyveres harcok hazájában.

- Pozitív lépésnek látszik, - mondta Mihail Gorbacsov bejelenté-

(hírmagazin 7 h)

sét kommentálva az amerikai szóvivő, Reagan elnök ujságíróknak válaszolva ehhez hozzá tette, várom, melyek a csapatkivonás feltételei. Nem hivatalosan amerikai kormánytisztviselők ennél kevésbé óvatosan fogalmaztak. Egyszakértő rendkívüli eseménynek nevezte, hogy SZU gyakorlatilag elfogadta azokat a követeléseket, amiket Shultz külügyminiszter fogalmazott meg minapi beszédében, azaz a csapatkivonásnak pontops menetrendje van, és végleges. Itteni megfigyelők úgy vélik, két héttel Shultz és Sevardnadze moszkvai találkozója előtt a szovjet lépés meghatározó jelentőségű és megnyithatja az utat más, regionális problémák rendezése előtt is.

- Csák Elemért hallottuk New Yorkból. - Most következzen moszkvai tudósítónk, Bartá József. Jelentése arról szól, hogy a SZU Legfelsőbb Tanácsának külügyi bizottságai megkezdik a szovjet-amerikai rakéta szerződés ratifikációs vitáját.

- A folyamat végeredménye a közepes hatótávolságú és a harcászati hadműveleti rakéták felszámolásáról szóló egyezmény itteni becikelyezése természetesen aligha lehet kétséges bárki számára. A vita mégis valódi érvek felvonultatását jelenti és aligha emlékeztet majd a félmúlt ünnepélyes és formális szónoklatokkal kecsegtető, külpolitikai eszmecsréire. Most először ugyanis széleskörű és tudományos módszerekkel folytatott közvéleménykutatást tartottak a kérdésről és annak publikált eredményei azt mutatják, hogy a szovjet emberek nagy számban féltik az ország biztonságát a szerződéstől, amelynek megfedelelően a SZU jóval több rakétát fog megsemmisíteni, mint az Egy.Államok. Elsősorban az idősebb korosztályokhoz tartozók vélik úgy, hogy kár Amerikában bízni, mások hajlamosak legkicsinyelni a szerződés jelentőségét, mondván, hogy a stratégiák terveit aligha befolyásolja az, hogy most az atomtöltetek 4 %-ról lemond a két vezető nukleáris nagyhatalom.

Az egyik legtekintélyesebb szovjet leszerelési szakértő arra hívta fel a Legfelsőbb Tanács Külügyi Bizottságainak figyelmét, hogy a rakéta-szerződés Európa számára rendkívüli jelentőségű, még akkor is, ha a SZU és az Egy.Államok szempontjából mindössze 4 %-s leszerelést jelent. A közepes- és rövidhatótávolságú nukleáris fegyverek megsemmisítése viszont igazi nukleáris leszerelést jelent

(hírmagazin 7 h)

több kisebb európai országban - jelentette ki Viktor Karpov a külügy minisztérium fegyverzetkorlátozási főosztályának vezetője.

- Az Amerikai Egyesült Államokban Iowa államban lezajlott az elnökválasztás szempontjából meglehetősen fontos, ún. hangulat-szavazás, ismét new yorki tudósítónké a szó.

- Az elnökválasztási kampány első nagy előjátéka zajlott le Iowa államban. A mezőgazdaságáról híres vidék a hagyomány szerint hangulat-szavazást tartottak. A választók először mondtak véleményét arról a 13 politikusról, aki jelöltetni akarja magát. Az első összesítések szerint a két párt képviselői közül Rober Dole és Richard Gebhardt végzett az élet. Dole szenátor mögött a második republikánus, Pat Robertson prédikátor volt. Bush alelnököt is a harmadik helyre szorítva. A demokraták közül a vezető Gephardt 27-28 %-t szerzett és mögötte J.Jackson már csak 11 %-t, G. Hart viszont egy %-t kapott. Az iowai választmányai gyűlések még nem számítanak szavazásnak, a jelölő kongresszusok résztvevőinek csak 10 % kap megbízó levelet. A rendezvénynek azonban is ez volt a lényege, hanem az alaphang megadása. A most esélyesnek kikiáltott politikusok ugyanis ettől fogva hatalmas sajtónyilvánosságot kapnak és kétségtelenül nagyobb eséllyel szerepelnek majd az első igazi előválasztáson, amely a hagyományok szerint a jövő kedden New Hampshire államban lesz, az Egy.Államok északkeleti részén.

Bonnból érkezett a hír, hogy a közöspiaci országok külügyminiszterei sajnálkozásukat fejezték ki, a megszállt területeken folytatott izraeli politika miatt. Felszólították a jeruzsálemi kormányt, hogy tartsa tiszteletben a legutóbbi BT-i határozatokat. A külügyminiszterek nyilatkozata átfogó közlekeleti rendezési konferenciát sürget. A Bonnban tartott tanácskozáson felszólalt Hussein jordániai uralkodó is.

Bécs: Az osztrák kormány ma nézi át nemzetközi történész bizottság 200 oldalas jelentését Waldheim államfő háborús multjáról. Vranitzky kancellár közölte, hogy hamarosan nyilvánosságra hozzák a dokumentum kötetet. A bizottság egyik tagja interjúban előzetesen jelezte, hogy nem találtak terhelő bizonyítékot K. Waldheim ellen.

(hírmagazin 7 h)

Sport:

(Ismétlés a NOB üléséről.)

7.20 h

- Egy hazai hír, ma délelőtt tanácskozik Budapesten a helyi ipari és városgazdálkodási dolgozók szakterületi elnöksége, a napirend témák között egy igen különösre lettem figyelmes, a szakszervezet művelődési házában három éve működő Hollósi Simon galérai vállalkozóként be akar kapcsolódni a műkereskedelembé. A galéria eddig következetesen szerepeltette az Erdélyben élt és élő magyar festőket, valamint a Fényes-szelek korosztályának munkáit. A tervekről, a vállalkozás terveiről a galéria vezetőjével FEcske Andrással beszélgettem:

- Egy galéria megpróbál olyan módon önálló, gazdaságilag is önálló munkát kifejtteni, hogy közben ne mondjon le a művészeti elképzeléseiről, nem nagyon hiszem, hogy ez megvalósítható.

- Reméljük azonban, hogy megvalósítható, mindazonáltal, szembe találtuk magunkat azzal a helyzettel, hogy az állami dotáció meg fog szűnni, többen jöttek a galériába, kiállítások után, megszerették volna vásárolni a képeket, erre nem volt.....terveink szerint.....műkereskedelmi egységet létre hozni, amely elsősorban a saját kiállításia jövőben finanszírozni tudja, másod sorban azért, hogy a fennmaradó összeget kulturális célokra fordítva. Nem a minden áron való nyereség a cél.

- Monopol helyzet van, mint a kultúra számtalan más területén, szabott, zsúrizett árak a műtárgyaknál, meghatározott értékesítési csatornák, na most hogyan lehet ezek kikerülni, vagy ezek közé valamilyen beékelődni, meglehetősen kis szervezetek, mint a..... Galéria, ami ráadásul a szakszervezetek berkein belül működik.

- Az a dolog, hogy zsúri van, árak vannak, és mi ezeket csunya szóval ügynökök adják el, mondhatnánk menedzsereknek is, tehát ügyírók adják el, ezen a dolgon ez nem változtat, nos a Hollósi Galéria sem tudja kikerülni ezeket a formákat, a képcsarnok vállalat ezt így vezette be, hosszú időn keresztül, mi is menedzserekkel szeretnénk megoldani, úgy képzeljük el, hogy minden szakszervezeti tagunk, egy-egy potenciális ügynök, ami azt jelenti, hogy ha segítségünkre volna arra, hogy egy képet vagy több képet megszerez,

(hírmagazin 7 h)

akkor ügynöki jutalékához neki joga van.

- A Hollósi Galéra terveiről szóló szakszervezeti előterjesztést olvasva már azzal is találkoztam, hogy az elnökség nagy megértéssel fogadta ezeket az elképzeléseket ésvárható a ma délelőtti ülésen ez nem fog megváltozni.

- REMélem, hogy nem, ti. az én véleményem szerint amit mi szeretnénk csinálni, és amelyet itt most feltételes módban elmondtam, az egy-fajta új mecénási formát jelent.(érthetetlen).....főként a szakszervezet fogja biztosítani, egy-két millió forint, amely a támogatást jeletni ezért gondolom, akik ezt a pénzt majd esetleg odaadják, egy ilyen induló vállalkozáshoz, mindenféleképpen megpróbáltak referenciákat szerezni szakmailag, gazdaságilag egyaránt. Millió levelünk van, millió előterjesztés, millió válasz, millió támogató. Ebből hadd emeljem ki a SZOT-t, ami pl javaslatot tett, hogy a galéria ezt a kereskedelmi tevékenységet terjessze ki az egész országra.

7.30 h

(Bánkúti Gábor lemezismertetése.)

7.40 h

(Könyvismertetés, egy mezőgazdasági témájú munka)

7.45 h

- TEgnap este tartották Pécsen a Világ vilgossága elnevezésű alapítvány nyitó konferenciáját, az alapítvány a vak, a csökkent látó és más szembetegségekben szenvedő gyerekeket ellátó megyei gondozó intézet felépítését szolgálja.-----

7.50 h

- Békéscsabán önálló könyvkiadó alakul, amely június 1-vel kezdi meg tevékenységét. A terület kultúrtörténeti hagyományainak megfelelően a kiadó TEvan Andor, ahíres könyvkiadó nevét szeretné felvenni, ehhez azonban a család még élő tagjainak hozzájárulása szük-

(hírmagazin 7 h)

séges. Tevan Gábor New Yorkban, Tevan Zsuzsa pedig Budapesten él. Édesapjukról azt vallják, hogy az utókor Magyarországon mindeddig méltatlanul kezelte emlékét, hiszen a kiadó hirtelen államosítása után alig maradt nyoma, könyveit is alig lehet már felfedezni. Hogy hozzájárul-e a család a névadáshoz, arról Farkas Éva TEvan Zuzsát kérdezte Budapesten.

- Örömmel és boldogan, és meghatottan hozzájárulok, én úgy érzem, hogy az apám életét adták vissza ezzel, megint találkozni a Tevan névvel, a TEvan könyvkiadóval ez valami hihetetlen lelki örömet jelent nekünk.

- Ez a név éle-e ma valahol, valamilyen formában?

- Utca nem őrzi a nevét, de Békéscsabán van a TEvan Andor gimnázium, azon kívül Békéscsabán van egy könyvesbolt, ami Tevan Andor könyvesbolt.

- Munkatársai nevében is búcsúzik a műsorvezető, Rózsa György.

- 000 - 0000 - 000 -

KOSSUTH-adó

HÍREK

8.00 h

Gorbacsov pártfőtitkár nyilatkozatban közölte, hogy május 15-n megkezdődik a szovjet csapatok kivonása Afganisztánból.-----Ism.

A SZU Legfelsőbb TANácsának külügyi bizottságai ma kezdik meg a ratifikációs vitát a szovjet-amerikai rakétaszerződésről.-----
(516 old.)

Az egyik legtekintélyesebb szovjet leszerelési szakértő arra hívta fel a Legfelsőbb Tanács külügyi bizottságainak figyelmét, hogy a rakétaszerződés Európa számára rendkívüli jelentőségű.-----Ism.

Az Egy.Államok Iowa államában lezajlott elnökválasztás előtti küldött választó gyűlésekredményeiről tudósít CSák Elemér.(517 old.)

- 000 - 0000 - 000 -

KOSSUTH-adó

FALURÁDÍÓ

5.40 h

- a mikrofonnál a szereksztő, Zala S. Tibor.

- Mezőgazdaságunk idei tervében célul tűztük ki, hogy a tavalyi eredményekhez képest legalább 11,5 %-1 több gabonát termelünk az idén. Kukorciából 7,5 millió t. termésmennyiség elérésecélra. Nemcsak a jelenlegi technológián kell javítani ennek érdekében, hanem jobban kell hasznosítanunk a fajtákban, hibridekben rejlő lehetőségeket is. Sőt a biológiai alapok bővítéséről sem mondhatunk le. Doktor Ebei Pétert, a szegedi gabonatermesztési kutatóintézet igazgatóját erről is kérdezte Kovács Jenő.

- Az elmúlt évben a várnál is jobban sikerült a vetőmag termesztés, tehát gyakorlatilag teljes mértékben kielégíthetők az igények hibridjeinkből, hiszen ezeknek a száma 22, amiből 20 a Pionir, a saját javítása pedig kettő, ezen kívül még öt kooperációs siló hibriddel is rendelkezünk. 1988-ban a belföldre igényelt 30.179 tonna vetőmagot az intézet adja, ez az összes igénynek a 92,5 %.
- Mint ha egykis ellentmondást éreznék abban, hogy ugye a fajták 87 %-a idegen Pionir fajta, hibridizációban mi ennyire lemaradtunk?
- Ebben nincsen ellentmondás, ma a kukorica nemesítés rendkívül költséges munka, és a genetikai előrehaladás nagyon szerény, egy másfél százalékra tehető évente, egy ilyen vállkozást ma egy ilyen kis ország, nem tud felvállalni.
- Beruházás kelle ahhoz, hogy.....
- Nagy beruházás, másrészt pedig a gén forrásainak a felkutatása, és ezeknek a manipulációja, tesztelése, a vizsgálata, óriási nagy hálózatot feltételezne.-----
- Vetőmag termesztésben talán még nagyobb helyet is elfoglalhatnánk Nyugateurópa egyes országaiban, tőlünk északra nem nagyon tudnak.....(érthetetlen)
-hogyan egyéb okok miatt elveszítettük ezeket,.....területet ismét át kell vizsgálnunk, megalapozott lehetőségek.....

-

- Gyakran hivatkozunk arra műsorainkban, hogy az időjárás szélségei mennyire meghatározzák a növénytermesztés eredményeit.

(FR)

Kétséggkívül ez így is van, ám az is igaz, amit most Visi Károlytól, az Országos Meteorológiai Szolgálat Központi Előrejelző Intézetének igazgatóhelyettesétől hallunk, a riporter Takács András. (ma már ott tart a meteorológia, hogy kb. öt nappal előre tud biztos előrejelzést adni. Nemcsak a mezőgazdaságok, de a bányavállalatok is alkalmazkodnak az időjárás előrejelzéshez.-----)

-

- A kistermelők biztonságát, az őket szervező tsz, ÁFÉSZ teremtheti meg legjobban. Sokszor adott ez a védőbástya, ám emberi mulasztás pl. a felvásárló alkalmatlansága, az érdektelensége miatt, a termékek mégsem értékesülnek úgy, mint ahogy erre lehetőség nyilván. A solti ÁFÉSZ vezetői tavaly áprilsiban úgy gondolták, pályázat útján keresnek felvásárlót. Az eredmény, a volt felvásárló és barátja alapította polgári jogi társaság vállalkozott a termékek értékesítésére. Munkájukkal elégedett az ÁFÉSZ elnöke, Kovács János is, akit Srankó István keresett fel.

- A szövetkezeti felvásárlásnak elég sok kötöttsége volt, hiszen az adminisztrációs munka jelentős megkötöttséget jelentett a további értékesítés szempontjából, ua. az érdekeltséget sem tudtuk kellőképpen megszerezni.

- Többet kellett.....

- Előfordult ilyen is, továbbá nem titikolt szándékunk volt az üzemág eredmény termelőképességének a fokozása is.

- Nagyon szerény volt korábban a felvásárlás.....

- Igen, néhány tízezer forintban mérhető volt és ezzel voltunk elégedettek,

-.....(érthetetlen).....

-.....talán az érdektelenség miatt nem voltak partnereik, éppen ezért megtöbbszörözték azt az árbevételt, amelyet mi a szerződésbe adáskor gondoltunk. 3 millió forint árbevétel volt az éves gyakorlat ezen a felvásárló telepen, mi négy millió forint forgalmat terveztünk, az első szerződéses évünkre, de ezt a négy millió ft-t.....túlteljesítették,

- Tíz milliót meghaladó árbevétel.....a telepen több felvásárlási szektor működik, kiszorítanak, vagy legalábbis meglehetősen csökkent.....

(FR)

- Mégis ennek a két fiatalembernek hogyan sikerült megszervezni.....?

- Olyan továbbértékesítési lehetőségeket, partnereket.....megszerezni, akik jobb árat, esetleg jobb árvételt.....a termő területéről vásároltak.....beszállítani ezt a terméket, ha kellett éjszaka szállítottak, ha kellett hétvégére szervezték meg a szállítást, és nem utolsó sorban a gyors kifizetés vonzza a termelőket, hát korábban előfordult, hogy akár 2-3 hétig is várni kellett, hogy a.....

- A két fiatalember.....?

- Jobban járt, a szerződés három éves, ami a jogszabályok értelmében.....maximum öt évre meghosszabbítható, ha így megy ez a tevékenység, semmi akadálya nem lesz a meghosszabbításnak, ez az útja annak, a jövőben is, hogy ez az ágazat biztosítani tudja.....

-

- Vállalkoztak a turkevei háziipari szövetkezetben is. Olyan gépsort szerkesztettek, amelynek segítségével papír anyagú növénytermesztő edénykéket készítenek. Korábban külföldről szereztek be ilyen dobozokat. Kristóf Zoltán, a turkeveiek elnöke, így indokolta a fejlesztésüket.

- Hagyományosan népművészeti jellegű szőttéseket készít a szövetkezet, ennek a.....kereslete a jövedelmezősége sem volt megfelelő ahhoz, hogy a szövetkezet gazdasági fejlődést tovább tudja folytatni. Kerestük az a profilt, amivel jövedelmezőbbé lehetne tenni a gazdálkodást. Az igények nagyok voltak, és úgy tűnt, hogy hulladékanyagok felhasználásával a gazdaságos gyártás biztosítható.

- Ezen van a hangsúly a hulladék papíron, a környezetet ez az edény nem szennyezi, hiszen semmi olyan anyagot nem tartalmaz, amely káros lenne a környezetre, mibe került ez?

- Hát a kezdetben a gépsort korszerűsíteni kellett, ez a két ütem összesen kb. 7 millió ft-ba került. Következő fejlesztési lépcső az már a piactól függ, abban az esetben, hogyha a jelenlegi kapacitásunkat meghaladó lesz a kereslet, akkor készek vagyunk arra, hogy komolyabb fejlesztésbe kezdjünk.

- Az üzemnek a vezetője Gubuc Máté, aki ismeri ennek az előnyét is, miért jó ez a kisedényke, ebbe lehet a földet beletenni és a magot,

(FR)

ebbe kel ki a palánta.

- Az előnye is ebben rejlik, hogy a későbbiekben is tovább együttél a kialakított edénnyel, nem kell a környezetéből a növényt kiszakítani, hanem a növényt, a megfelelő táptalajjal, ill. a papír edénnyel együtt tesszük a talajba, tehát a gyökérzete nem sérül, avizet azonnal kapja, és semmiféle károsodás, ill. visszaesés nincs a növény további fejlődésében.-----

A FR műsorát Zala S. Tibor szerkesztette.

- 000 - 0000 - 000 -

KOSSUTH-adó

HÍREK

10.00 h

Pakisztán és Afganisztán megállapodott abban, hogy egy un. kibővített kormányt hoznak létre Kabulban. A hírt Diego Codovez, az ENSz főtitkár afgán ügyben közvetítő diplomatája jelentette be Iszlamabadban. A kibővített kormány feladata lesz, hogy elősegítse a szovjet csapatok kivonását, amelyek az ENSz erők felügyeletével zajlanak majd le. Az ENSz-diplomata azt is közölte, hogy Pakisztán és Afganisztán a jövő hónap 2-n kezdi meg közvetett tárgyalásainak soronkövetkező és feltehetően utolsó fordulóját GENfben. A két fél közötti megállapodás létrehozására viszonylag kevés idő vna, mert Gorbacsov szovjet főtitkár tegnap bejelentette, hogy a SZU május 15-n megkezdi csapatainak kivonását Afganisztánból, ha a két ország március 15-ig Genfben megállapodásra jut. A szovjet bejelentés szerint a csapatok kivánása előbb is kezdődhet, ha korábban létrejön a megállapodás.

Moszkvában a Legfelsőbb Tanács Szövetségi és Nemzetiségi TANácsának külügyi bizottságai megkezdték a tavaly decemberi szovjet-amerikai rakétamegállapodás ratifikációs vitáját. A szerződés-tervezetet a Legfelsőbb Tanács elnöksége terjesztette előzetes megvizsgálásra a szovjet parlament Külügyi Bizottsai elé. A közepes-

(hírek 10 h)

és rövidebb hatótávolságú rakéták felszámolását előíró dokumentum vitáját Ligacsov, a szovjet párt KB-nak titkára nyitotta meg.

Az osztrák kormány ma tárgyalja a Nemzetközi Törénész Bizottság 200 oldalas jeletését Waldheim államfő háborús múltjáról. -- Azt azonban megállapították, hogy Waldheimnek tudnia kellett a görögországi és jugoszláviai deportálásokról és a tömegmészárlásokról és nincs nyoma annak, hogy szót emelt volna a parancsok ellen. A bizottság arra a következtetésre jutott, hogy K.Waldheim megpróbálta leplezni múltját. Az osztrák államfő a második világhéborban hírszerzőként teljesített szolgálatot 35 km-re attól a falutól, ahol 200.000 embert mészároltak le - állapítja meg a bizottság jelentése.

A nicaraguai ellenforradalmárok nemhajlandók részt venni a sandinista kormány képviselőivel holnapra kitűzött guatemalai találkozón. Ezt a LAc. nicaraguai ellenzéki lap tegnap esti kiadása közölte. A managuai kormány ennek ellenére szorgalmazza, hogy a polgárháború mielőbbi befejezése érdekében az eredeti terveknek megfelelően tartsák meg a tanácskozást. A contrák vezetői az amerikai Miami-ban jelentették be, hogy mind a találkozók közösen kitűzött időpontját, mind annak helyszínét módosítani akarják. Ezzel egy időben a contrák folyószámlát nyitottak az Egy.Államokban, hogy összegyűjtsék a számukra magán személyektől és különböző jobboldali szervezetektől érkező adományokat.

A csehszlovák kormány Környezetvédelmi Tanácsa állást foglalt egy vízierőmű megépítése ellen. Az energiaipari szakemberek eredetileg Prágától mintegy 50 km-re nyugatra, a Berounka folyó völgyében tervezték az erőművet. A környék természetvilága igen gazdag, és az ENSz szakosított szervezete, az UNESCO már egy évtizeddel ezelőtt javasolta, hogy völgyet nyilvánítsák természetvédelmi területté. A csehszlovák Tudományos Akadémia is ellenzi, hogy vízierőmű épüljön a Borounka folyón.

A SZU-ban tíz ember meghalt, és mintegy 5 millió rubeles kár keletkezett, miután földcsuszamlás volt Kazahsztánban. Minden

(hírek 10 h)

bizonynal emberimulasztás okozta a tragédiát, amelyben egy viz-tisztító állomás tavának gátja átszakadt, és az iszap hídakat, távvezetéseket sodort el, egy erdőt pedig elárasztott. A katasztrófa előtt a megengedettnél jóval több szennyvizet öntöttek medencébe Kazahsztánban.

Magyarországon az új évben is évben is élénk maradt a kereslet az építőanyagok iránt, ezért továbbra is vannak ellátási zavarok, annak ellenére, hogy az ipar jelentősen növelte termelését. Például téglából csaknem 50 %-1 több készült januárban, mint egy évvel korábban. TETŐcserépből pedig 24 %-1 növelték a termelést. Az el-látás akadozását elsősorban az okozza, hogy a mult évi felvásárlás után elfogytak a készletek az építőanyag telepeken.

Időjárás.-----

- 000 - 0000 - 000 -

PETŐFI-adó

HIREK

11.00 h

(érthetetlen.)

- 000 - 0000 - 000 -

KOSSUTH-adó

(febr. 8-i adás)

22 h 20

TÍZ PERC KÜLPOLITIKA

Műsorunkban Balázs Józseffel, a KÜLPOLITIKA c. folyóirat főszerkesztőjével beszélget Kulcsár István. A beszélgetést még Gorbacsov esti bejelentése előtt rögzítettük, amely szerint máj. 15-ig megkezdik és tíz hónapon belül befejezik a szovjet csapatok teljes kivonását Afganisztánból.

- Majdnem félidőben vagyunk két csúcstalálkozó között. Gorbacsov főtitkár és Reagan elnök decemberben Washingtonban találkozott. Májusban vagy júniusban várhatólag Moszkvában találkoznak ismét. Az új csúcstalálkozó előkészítéséről beszélgetünk, pontosabban arról, hogy egyáltalán mi történik ebben az irányban Moszkvában, Washingtonban, Genfben vagy másutt.

- Azt lehet mondani, hogy az újbóli, most már majd Moszkvában sorra kerülő csúcstalálkozó előkészületei egyrészt folynak a csendes diplomáciai csatornákon, amelyek megszokottak, másrészt vannak és még inkább a következő hetekben lesznek ennek látványosabb fordulatai, formái, megjelenési formái. Ilyen lesz az, hogy egy jó hét múlva Moszkvában találkozik a két külügyminiszter egymással és egészen biztos, hogy az egyik fő napirendi pont az lesz, hogy megtárgyalják a leendő csúcstalálkozó napirendi pontjait, az előkészítés konkrét körülményeit, mindenek előtt nem a technikaira gondolok, hanem a politikaira. Aztán szó van arról, hogy hamarosan találkozik egymással - és ez egy nagyon új dolog - erre tkp. még nem volt példa, amióta a két nagyhatalom viszonyában ez a feszültség van, ami az elmúlt évtizedekben volt, - hogy a két nagyhatalom honvédelmi minisztere is találkozik egymással. Ez különösen abban a tekintetben fontos, hogy folynak azok a tárgyalások a hadászati fegyverrendszerekről, azok 50 %-os csökkentéséről, annak konkrét tárgyi és egyéb feltételeiről, amelyek tkp. a világ közvéleményében valamilyen mértékben junktimban, azaz konkrét összefüggésben vannak a következő csúcstalálkozóval.

- Bocsánat, hogy közbeszólok. Említik ezt részben mint előfeltételt is, mármint a következő csúcstalálkozóhoz, hogy ti. létrejöjjön a megállapodás. Én azért azt hiszem, hogyha beszélhetünk előfeltételről, az inkább a közepes hatótávolságú rakéták eltiltását és főlész ámolását kimondó szerződés ratifikálása, hogy az megtörténjék addig.

- Teljes egészében egyetértek ezzel és én a saját nevemben, egyéni véleményemként, bizonyos tapasztalatokra építve szeretném itt megkockáztatni azt a kijelentést, hogy a következő Reagan-Gorbacsov csúcstalálkozó Moszkvában akkor is létre fog jönni, hogyha a hadászati támadó fegyverek kérdésében esetleg arra az időszakra - ez a tavasz vége vagy nyár eleje - nem sikerül konkrétan kidolgozni a paramétereket vagy magát a megállapodási okmányt.

- Tkp. hasonló esetek voltak már - az 1973-as csúcstalálkozó alkalmával Brezsnyev és Nixona SALT-II kidolgozása új elveket, nem készültek el vele, sőt 74 végén, amikor Vlagyivosztokban találkozott Brezsnyev az akkor új amerikai elnökkel, Forddal, akkor is bizonyos keretszámokban állapodtak meg, a szerződés csak 79-re készült el.

- Így van és ugye, valamennyien tudjuk, hogy sajnos aztán aláírás után nem ratifikálták. Azzal is teljes egészében egyetértek, hogy tkp döntőbb, bár nagyon fontosnak tartom ezt a megállapodást, a hadászati támadó fegyverek 50 %-os csökkentéséről, megismétlem, döntőbb az, hogy az amerikai szenátus ratifikálja-e arra az időszakra az INF szerződést vagy sem. Olyan jelek mutatkoznak, hogy most jobb a helyzet a szenátusban, mint annakidején, a SALT-II szerződés aláírása után.

- Én nagyon optimista vagyok, mert olyanok támogatják ezt a szerződést, akik egyébként annakidején a SALT-II ellen voltak, mint M...., mint Rowny (?), nem szólva arról, hogy a vezérkari főnökök, akik annakidején ugyan támogatták a SALT-II-t, nem is tehettek mást mint közhivatalnokok, de azonnal ellentételként óriási mennyiségű fegyvert kértek. Most a három haderőnem főnöke, amennyire tudom, a szenátusban azt az álláspontot fejtette ki, egyszerűen támogatják, mert Amerikai is jól jár a szerződéssel és semmi ellentételt nem kértek. Vagy akitől igazán meglepő várni azt, hogy egy leszerelési megállapodást támogat, Kirkpatrick asszony, aki óvatosan, fenntartásokkal ugyan, de egyetértését fejezte ki. Szóval ezek után nagyon nehéz lesz héjának lenni és elnevezni.

- Meggyőződése, hogy így lesz, ha valami rendkívüli dolog nem jön közbe, mondjuk az amerikai elnökválasztással kapcsolatos taktikai jellegű kérdések, de reméljük, hogy ez nem következik be. Szeretnék még visszatérni erre a bizonyos találkozóra, amelyre pár nap múlva sor kerül Shultz amerikai külügyminiszter és Sevardnadze szovjet külügyminiszter között. Egészen biztos, hogy felmerülnek a kétoldalú kapcsolatok problémái is. Ebben valószínű olyan kérdések is, amit a SZU nagyon szeretne, a vegyesvállalatok alakításának konkrét kérdései, legalább a szándék, elhatározás szintjén, de azt hiszem, hogy ettől

döntőbb lesz, hogy még egyszer áttekintik vagy most már sokadszor, a regionális konfliktusokkal kapcsolatos saját álláspontjukat, amely több kérdésben azért meglehetősen távol áll egymástól.

- Tehát ez Közel-Kelet, Afrika, Karib térség és amivel kezdenem kellett volna természetesen, Afganisztán.

- Azt hiszem, hogy mindenkinek előtt Afganisztánról lesz szó. Nekem ugyan csak az a saját egyéni, nemcsak megjegyzésem, egyszerűen politikai prognosztikám, ha szabad ilyen nagyképu kifejezést használni, ismerve a szovjet vezetők nyilatkozatait és még inkább a politikai elkötelezettségüket, hogy hamarosan - talán ebben az évben - és vannak ilyen jellegű nyilatkozatok - kivonulnak a szovjet csapatok Afganisztánból.

- De vajon ez egyszerűen egyoldalú lépés-e, hiszen a SzU azt követeli, hogy az Egy.államok szüntesse be az afgán ellenforradalmárok támogatását nagy mennyiségű fegyverszállítást, mert akkor látja lehetségesnek ezt a bizonyos kivonulást. Tehát itt arról van szó, hogy a SzU partnerra akar lelteni az Egy.Államokban ennek a csapatkivonásnak a kérdésében.

Elképzelhető-e valami kölcsönös üzlet, tehát amiben mind a két fél nyer?

- Én azt hiszem, hogy minden politikai megegyezés magában foglal bizonyos kölcsönös üzletet, ha úgy tetszik kompromisszumot, tehát mindenkinek valami jó is legyen belőle vagy elviselhető rossz, hangsúlyozom, elviselhető rossz.

- Igen, csak én megmondom őszintén, kicsit kétértelmű az, hogy mennyire kívánja valóban az Egy.államok azt, hogy a szovjet csapatok hazamenjenek Afganisztánból, ti. a SzU-t katonai, nemzetközi politikai és még belpolitikai szempontból is megköti, kicsit megköti a kezét az afganisztáni jelenlét és nyilvánvaló, hogy az Egy.Államoknak ez előnyös.

- Meggyőződésem, hogy így van. Az Egy.Államoknak ez egy meghatározott ideig állandó hivatkozási pont, hogyha a szovjet politikát vagy egyáltalán a SzUt vagy vezetését el akarják ítélni.

- És nemcsak az Egy.Államoknak, hanem pl. a Harmadik Világban is.

- Különösen a Harmadik Világban. Ez több ENSZ-beli szavazatnál már és tárgyalásnál megnyilvánult. Az Egy.Államoknak most valóban még az elmondottakon kívül egy másik szempontja is lehetséges, én legalább is feltételezem. Ez pedig az, hogy miután a jelenlegi afgán vezetés - ezt most széles értelemben fogom fel - tudja, hogy a SzU politikailag elszángta magát arra, hogy a hadseregét kivonja Afganisztánból, a társadalom különböző rétegei ezt tudják, megindulhat, ha már meg nem indult, egy fajta politikai bizonytalankodás, erózió bent Afganisztánban. Ennek - szeretném hozzátenni - nemcsak olyan vonatkozásai lehetnek, amelyek

előnyösek mondjuk az Egy.Államok és pakisztáni szövetségese számára, lehet egy olyan vonatkozása is és itt reménykedem abban, hogy a szovjet-amerikai együttműködés előbb-utóbb mégis létrejön, hogy az iszlám fundamentalizmus, amely már azért jelen van Afganisztánban és az Afganisztánon kívül lévő, a mai hivatalos kormánnyal szemben álló erőknél, esetleg létrehozhat a szovjetek távozása után egy olyan rezsimet, az iszlám fundamentalizmus alapján - ismétlem, ez csak hipotézis - , amely az Egy.Államok érdekeit is sértheti.

- Tehát egy ilyen Khomeini-féle irán yzat, ugye, amelyik két gonoszról beszél, két gonosszal áll szemben. Igen, hát elképzelhető, hogy ezen a ponton valamiféle szovjet-amerikai érdek, ha nem is azonosság, de hasonlóság létrejöhet.

- Erre céloztam.

- Végeredményben elmondhatjuk-e azt, hogy sikeresen halad vagy eredményesen halad a következő szovjet-amerikai csúcstalálkozó előkészítése?

- Azt kell mondanom, hogy mind Washingtonban, mind Moszkvában az erre illetékes vezetők és azok szóvivői egyértelműen úgy nyilatkoznak, hogy igen.

Balázs Józseffel, a KÜLPOLITIKA c. folyóirat főszerkesztőjével beszélgetett Kulcsár István. A beszélgetést még Gorbacsov esti bejelentése előtt rögzítettük, amely szerint máj. 15-éig megkezdik és tíz hónapon belül befejezik a szovjet csapatok teljes kivonását Afganisztánból.

KOSSUTH-adó

(febr.8-i adás)

17 h

ECO - MIX. GAZDASÁGI MAGAZÍN

- Az Eco-mix 176. adásának mikrofonjánál a mai szerkesztő, Tarnói Gizella köszönti önöket.
- Hétfőn este 7-kor egy közepes sikerű film, üres nézőtér előtt pereg a falusi mozikban. Beszélgetés arról, hogyan akar változtatni a régi beidegződéseken a két új filmforgalmazó vállalat.
- Hogyan lehetne kiszámítani a kárt, ha magát az értéket még nem becsülte fel senki? Egy, a környezetvédelmet szolgáló vállalkozás gondolatával állt elő a Magyar Tudományos Akadémia.
- Divatból vagy pénzügyi kényszerből szaporodik a részvénytársaságok száma? Sajtótájékoztatót tartott a Pénzügykutató Rt.
- Ha ingyen adom a termet, miért fizessenek forgalmi adót? Helyzetkép az iskolák és a művelődési házak legújabb konfliktusáról.
- Nemcsak árú kell, hanem szakértelem is annak eladásához. Marketing-tanfolyamot tartott egy nyugati cég képviselője magyar bolti eladóknek.
- Politikai bestseller, így minősíti Gorbacsov könyvét a nyugati könyvpiac.
- Ez röviden következő félóránk tartalma.

TARTOZOM EGY HALLOMÁSSAL!

- és pedig azzal, hogy a közelmúltban megrendült - nem megdőlt, csak megrendült - a MOKÉP monopóliuma. Évek óta panaszkodnak a kisebb városok, falvak fiataljai, hogy ők csak több hetes, olykor több hónapos késéssel láthatják a Magyarországon bemutatott sikeres filmeket. A jelenség magyarázatáról többször beszéltünk már az ECO-MIXban is. A legutóbbi napokig ui. a MOKÉP egyetlen filforgalmazóként, monopól helyzetben volt az országban és a főváros szívében, a Báthory utcában döntötték el, hogy egy-egy filmből hány kópiát készítenek, vagyis hogy egyszerre hány helyen lesz vetíthető a film. És ezzel egyben azt is eldöntötték, hogy az eldugottabb falvak lakossága mikor láthatja azt. Nemrégiben szárnyra kelt a hír, Magyarországon két új filmforgalmazó vállalat alakult. Az egyik a budapesti, a másik pedig a zalaegerszegi

Helikon. S mindkettőnek joga lesz az egész országban terjeszteni a birtokában lévő filmeket. Eddig a moziüzemeltetők ui. hiába szerettek volna több kópiához jutni, a MOKÉP azt mondta, nem ad, mert neki az ráfizetéses lenne. Vajon most változik-e a helyzet? A Helikon igazgatójával, H orváth Lajossal Vicsek Ferenc beszélgetett:

- Tetszik-e nekem bizonyítani azt, hogy ha Önök kezdik el forgalmazni a filmeket, akkor ez nem így lesz?
- Igen. Erre az első példa is jó, amivel mi jelentkezünk, az ^{Erdő?}... kapitánya c. film, hiszen ezt a filmet Magyarországon már nem a MOKÉP, hanem a Helikon hozza forgalomba. Az Erdő kapitánya, az 28 normálkópiában és 40 keskeny kópiában jelenik meg egyszerre, ami -
- Korábban mennyiben jelent volna meg?
- Gondolom egy 15-20 kópiában normál a maximum és keskenyben egy 30-32 kópiában maximum. Mi negyvenben jelentettük meg és minden igényt kielégítünk, tehát ha a vállalatok még plusz kópiát igényelnek, akkor automatikusan adjuk a plusz kópiát részükre.
- Tavaly a MOKÉPnél úgy nyilatkoztak erre a kérdésre adván választ, hogy azt mondták, nem érdemes túl sok kópiát gyártani, mert a kópia drága és nem nézünk meg annyival többen, mint amennyivel drágább a sok kópia előállítás. Akkor Önök erre a boltra rá fognak fizetni.
- Nem fogunk ráfizetni, mert kiderült, pontosan a film előkészítése kapcsán, hogy a kópia nem is olyan drága. Nekünk olyan információink voltak, hogy 30-40-50-60.000 forintba kerül egy színes normál kópia. Ha kész a dug?negatív, az előkészítési filmek, akkor egy normál kópia ...14-15.000 forintba kerül. Nem 50-60.000 Ft-ot kell egy kópiáért adni, hanem annak a töredékét.
- Nem fél attól, hogy néhány éven belül meg fogják vádolni önöket azzal, hogy önök a mozinézők igényei után futva? kommersz filmeket forgalmaznak nagy számban? És nem törődnek azzal, hogy egy gyönyörű, értékes filmet...
- Nem félünk ettől, mert az eddigi tapasztalatok azt bizonyítjuk, hogy ha a nézők, a lakosság igényeire építjük fel a műsorpolitikánkat, akkor az sokkal frissebb, sokkal előbb és elevenebb műsorpolitika, mint amit ez a központi, felülről Mondom a példát. Több kis településen meg kellett szüntetniök a vetítéseket ..., mert nem volt igény rá. Mire nem volt igény? Arra nem volt igény, amit a központi, a felülről vezérelt műsorpolitikai szervezet ugymond ellátásként rájukényszerített. A mi vállalatunkhoz elosztotta, ... kiírta, hogy ekkor és ekkor pl. Szentgyörgy... este 7 órakor ezt és ezt a filmet vetítjük, ha kel-

lett valakinek, ha nem kellett, a filmet mi vetítettük, ha volt látogató, ha nem volt látogatója, ez automatikusan magával hozta azt, hogy ezeken a helyeken a vetítőket meg kell szüntetni Igenám, de a film iránti érdeklődés létezik mindenütt, kisebb településeken is. Jelentkeztek két-három hónap múlva, hogy ők filmet szívesen néznének. Mondtuk, tessék, szívesen, vetítünk, milyen filmeket akarnak nézni. És kiderült, hogy azokat a filmeket, amelyeket országos propagandával, reklámmal, tömegkommunikációs eszközökben hallanak, azokat szeretnék nézni. Ebben vannak nagysikerű szórakoztató filmek, de épp úgy benne vannak a magyar filmek, a legfrisebb, legújabb magyar filmek és nem négyen-hatan voltak egy-egy előadáson, hanem hatvanan-hetvenen-nyolcvanan.

- Tehát akkor a hiba ott volt, hogy Budapesten a Báthory utcában egy épületnek a 4. emeletén kitalált időpontban nem akarják ők nézni, hanem valamikor máskor. Mikor akarták nézni, ha nem hétfőn hétkor?

- Igen és a Zalaegerszegen kitalált időpontban sem akarják nézni. A fiatalok általában péntek este, szombat este, vasárnap mennek szívesen, azokon a napokon néznek filmeket, amikor a munkájuk, ill. a szabadidejük megengedi.

- Ezt eddig kihagyták a számításból?

- Mi eddig kihagytuk, mert egy az ötvenes években kialakult szervezeti struktúrában gazdálkodik és működik az egész apparátus. A filmforgalmazás, moziüzemeltetés. Hát egészen mások most már a társadalmi-gazdasági körülmények, mint az ötvenes években voltak és ugyanabban a szervezeti struktúrában dolgozunk, ugyanolyan szervezéssel, mint az ötvenes években, amikor ez kialakult. Van egy központi agy, lebontja a filmeket a megyei mozivállalatokra, a megyei mozivállalatok lebontják a községi mozikra és aztán ott az időpontot meghatározzák és kész.

- Így volt ez eddig.

- Igen. De most is megvan ez.

- De Önöknél már nem így van.

- Nálunk is van még így. Most kezdjük -

- Igen, de azzal, hogy a Helikon megalakult, most már -

- Ezzel elindítottunk egy változást. Ezt fölismertük, hogy ez így tovább nem mehet.

- Az utóbbi időben különösen indokolt a forgalmazás megváltoztatása, hisz ma már nemcsak a nyugati határszélen kell azzal számolnia a moziüzemeltetőknek, hogy több nyugati tévé-társaság kínálatával szemben kellene győznie, legalább is néha a moziknak

MÉRLEGEN:

- A Magyar Tudományos Akadémia egy újszerű, környezetvédelmet szolgáló vállalkozásának gondolata. Az utóbbi időben nem telik el úgy hét, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatban valamiféle megmozdulásról ne kapnánk hírt. Hogy csak a legutóbbiakat említsem, alig több, mint két hete annak, hogy köszönetet mondtak a hivatalos környezetvédők az ELTE környezetvédő klubjának, amiért addig hadakoztak, amíg Szársomlyóhegy megmentéséről döntés nem született. A múlt héten meg arról számoltunk be, hogy hosszantartó előkészületek és viták után alakulóban a magyar környezetvédők egyesülete. Most pedig a MTA tett, úgy vélem, igen jelentősnek minősíthető lépést a környezet megóvásáért, ui. egy, a természet állapotát komplexen vizsgáló rendszer létrehozásának gondolatával foglalkozik. Egy ezzel kapcsolatos megbeszélésen vett részt kollégánk, Gálik Mihály:

- Mi lenne egy ilyen rendszer működésének a lényege? Bantó György, a Tud. Akadémia természeti erőforrásokkal foglalkozó tárcaközi programja tudományos tanácsának elnöke.

- Azt tartom egyik nagy hiányosságnak, hogy a környezetvédelmet nem előzi meg a környezet állapotának felmérése. Ahhoz, hogy valamit meg tudjunk védeni, ki tudjuk mutatni azt, hogy milyen károsodás történt, ahhoz feltétlen a jelenlegi állapotot föl kell venni.

- Tehát úgy érzi, hogy akkor, amikor valamilyen konkrét kár történik, halpusztulás, talajszennyezés, valamilyen levegőszennyezés, akkor foglalkozunk gyakorlatilag a környezetvédelemmel, tehát egy kár megtörténte után, s a megelőző tevékenység....

- a környezet állapotát vizsgáló komplex rendszer, amelyik igen nagy, fennállótudna beszervezni egy ...rendszerbe.

- Mégis, milyen konkrét területek azok, amelyeknél ilyen előzetes állapotvizsgálat elengedhetetlen a mai ismeretek szerint?

-(áthallás miatt hosszabb szakasz érthetetlen)

- Azt hiszem, nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy itt az Akadémia klubjában hétfő délelőtt volt egy megbeszélés, amelyen résztvett LÁNG István, az Akadémia főtitkára is és éppen ezeket a lehetőségeket tekintették át, hogy erősen építve arra a meglévő műszerparkra és ami a különböző akadémiai kutatóintézeteknél jelenleg is megtalálható erő? és végül is arra a szaktudásra, amely felhalmozódott, valamilyen úton-módon létre lehessen hozni ezt a szöveget, amelynek a segítségével azután később ezeket az előzetes állapotvizsgálatokat meg lehetne kezdeni.

- Ehhez, az intézeteknél meglévő szellemi és műszeres kapacitás igénybevétele mellett azonban szükség van egy szélesebb körű szervezésre, amely magába vonja a környezetvédelmi, újonnan megszervezett minisztériumnak, vagy a Központi Földtani Hivatalnak, vagy az Akadémián kívüli egyéb szervezeteknek a támogatását is.
- Ezen a hétfő délelőtti megbeszélésen résztvett TÓTH MÁTYÁS István is, az Akadémia műszer- és mérésügyi szolgálatának főosztályvezetője:
- olyan száz millió forintos nagyságrendű tételekre és gondolom, sok erőforrás erre az országban rendelkezésre áll. Itt tkp. arról van szó, hogy országosan egy gondolkodásmódbeli változást is kellene elérni és ezen belül szerintem egy olyan koordináló szervezetnek kellene talán létrejönni, amely a környezetünk ..állapotáért felelősséget érez.
- Na most, ez gazdasági műsor és persze tudjuk, hogy a gondolkodás is egy gazdasági eredményesség vagy a gazdasági siker vagy egy ország boldogulásának ...ügye, konkrétan, hogyha bárki ...ebben az országban,akkor valamit kell hozzá mondani, hogy mi az a gazdasági siker, amellyel egy ilyen szolgálat kecsegtetne. Önök mit tudnának erre mondani?
- Kérem szépen, ugy tudom, hogy az országnak jelentős bevételei vannak az idegenforgalom révén. Amennyiben a környezetünkre nem vigyázunk, abban az esetben ez az idegenforgalom hosszú távon el fog maradni. És akkor itt az ember még nem beszél arról, hogy a turizmushoz olyan egyszerű értékesítési lehetőségek is társulhatnak, mint az élelmiszerek és az egyéb források
- ..ÉN azt hiszem, hogy ezt felism érték. Amit nekünk meg kellene oldanunk, az az, hogy lássák be annak a nagy előnyét, hogy itt bármilyen ipari tevékenységet, bármilyen emberi tevékenységet megelőzően egy széles körű állapotfelvételt kell létrehozni ahhoz, hogy valamihez viszonyítani tudjuk azt az értéket, amit ez a rendszer megtermel.

KI HITTE VOLNA!

- hogy alig félévvel azután, hogy a pénzügyminisztérium, főleg takarékosági okokra hivatkozva, megszüntette Pénzügykutató Intézetét, amelynek működését a költségvetés finanszírozta, az intézet volt munkatársaiból alakult részvénytársaság máris sikerekről, megrendelések garmadájáról lesz képes beszámolni! A múlt hét közepén tartott

első sajtótájékoztatójukon Farkas Zoltán készített felvételt:

- Tardos Márton, a Rt. igazgatója hangsúlyozta, hogy pl. egészen gyakorlatias dolgokat is terveznek. Részt kívánnak venni a hazai értékpapírpiacon és pénzpiac megteremtésében, szerveznének olyan csoportokat, amelyek közreműködnének az indításban, tanulmányokat készítenének, pontosan mit fedez és hogyan tehető egyáltalában egy ilyen akció nyereségessé?
- Itt nemcsak tervekről, hanem tényekről is szó van, hiszen a tőzsdei napok megszervezésére a megbízást megkaptuk és egy ilyen szerződésünk is van, a szerződések mögött azok az intézmények állnak, amelyek a tőzsdén forgalmaznak, tehát elsősorban a bankok. És mi az, amit gyakorlati lépésként tervezünk? Elsősorban azt tervezzük, hogy azoknak a vállalatoknak, amelyek részvénytársaságokká akarnak átalakulni, azoknak jogi és közgazdasági segítséget nyújtunk ebben és megkeressük azokat a formákat, amelyekben ők ezt végre tudják hajtani.
- Vannak ilyenek egyáltalában? Ez egy valóságos érdeklődés, nemcsak a kutatók vágyálma az, hogy igazi tulajdonosi érdekelttség alakuljon ki a gazdaságban, pl. részvénytársaságok formájában?
- Rengeteg ilyen érdeklődés van és már konkrét szerződéseink is vannak, nemcsak érdeklődők.
- De nem arra, hogy átalakítsák a céget, hanem arra, hogy tanulmányt készítsenek.
- Nem, arra, hogy átalakítsuk a céget, hogy előkészítsük az átalakítást.
- Ez rácsúfol arra a kutatói megállapításra, amelyet pl. a Pénzügykutató Intézet, a korábbi Pénzügykutató Intézet kutatói is képviseltek, hogy a magyar vállalati életben még nem olyan erős a nyomás, nem olyan erős az érdeklődés az új tulajdonformák iránt, hogy ilyen lépésekre önként rászánják magukat, hiszen eddig az állam hajtott végre decentralizációs törekvéseket, az állami akarat szedte szét a korábbi nagyvállalatokat. Mégiscsak az lenne a helyzet, hogy megindulna már a vállalati körökből is ilyen akció?
- Egyrészt én azt gondolom, hogy nagyon sok pozitív folyamat indult el, sajnos azonban ezek mind mellékhatásokkal is járnak. Ezek egy részét, nagy részét a bürokrácia kreálja.... A bürokrácia is kettős arculattal jelenik meg...
- Egyrészt szorgalmazza az átalakítást -
- Másrészt a konkrét átalakulás ellen védekezik, annak a mellékhatását nem kívánja vállalni és ezért akadályozza... Ugyanígy nem egyértelmű az sem, hogy ezek a vállalatokminek a hatására...Egyszerűen azért, mert adókedvezményben részesülnek azok a vállalatok, amelyek formát

váltak és ezzel , vagy azért mert.....Egyetérttek arádió? véleményével és ma is, a pénzügyi... nem elégséges mértékben érvényesül a gazdaságban.... Ha a bajok iránt érdeklődik....., a baj, hogy a kialakult nyomásnak nem engedünk teret.....

KIBOGARÁSZTUK

- és ez nem volt nehéz, mert mint hallani fogják, egy hallgatói telefon hívta fel figyelmünket arra, hogy az általános forgalmi adó bevezetése megzavarhatja a művelődési házak és a környékükön működő iskolák sokszor felhőtlennek amúgy sem nevezhető kapcsolatát. A két intézményhálózat legszembetűnőbb közös vonása az, hogy pénzzsűkületen vannak. Most mégis pénzt kell kérniük - egymástól. Akivel Tarján Miklós kollegám telefonon beszélt, az Szirtes László, a tatai művelődési központ igazgatója:

- Egy szakmai előadáson vettem részt, ahol a pénzügyminisztérium részéről volt ott szakember és felmerült az a kérdés, hogy a terembérlési díj, amelyik forgalmi adó köteles, érvényes-e abban az esetben, hogyha ingyen adjuk oda a termet valakinek, tehát külső szerveknek? Azt a választ kaptuk, hogy ez után forgalmi adót vagyunk kötelesek fizetni. Ebbe tartoznak az iskolák, ebbe tartoznak esetleg más szervek is.

- KÖTELES Margit, a pénzügyminisztérium osztályvezető-helyettese, mi a szabály abban az esetben, hogyha egy művelődési ház kiadja valamelyik termét egy iskolának?

KÖTELES: - A művelődési háznak ez a tevékenysége adóköteles tevékenység és az általános szabályok szerint a forgalmi adót föl kell számítani, a 25 %-ot . Ekben az esetben teljesen mindegy, semleges az adó, hogy iskolának adja ki, ipari vállalatnak, mezőgazdasági vállalatnak, bárkinek kiadja, forgalmi adót kell felszámítania.

- Mi történik akkor, hogyha a művelődési ház ingyen adja ki a nagytermét mondjuk egy közeli iskolának?

- Miután a művelődési ház ezt a termet rendszeresen kiadja más gazdálkodóknak, tehát saját nevében rendszeres értékesítést végez, feltételezem, hogy ez a tevékenység is értékesítési tevékenység, még akkor is, ha ingyenes, ellenérték nélküli szolgáltatás. És mi történik ilyenkor az adóalapjával? Ha egyébként nincs forgalmi értéke ennek a szolgáltatásnak, akkor az önköltségen alapuló, kalkulált díj a szolgáltatási alap és az után kell a forgalmi adót megfizetni. Tehát nem célravezető az, hogy ellenérték nélkül adom ki ezt a szolgáltatást.

- Ha Ön művelődési ház vezető lenne és jó kapcsolatban lenne az iskolával, mint ahogy általában ez a jellemző, akkor Ön mit tenné?

- A művelődési othonnak joga van eldönteni, hogy ezeket a szolgáltatásokat a különböző megrendelők felé milyen áron értékesíti. Nyilván az árban engedményt is adhat vagy felárat is fölszámíthat, a szolgáltatás minősége alapján és eltérhet az ártól, az általa kiadott árjegyzéktől, ha több szolgáltatást, esetleg kevesebb szolgáltatást végez. Ebben az esetben tehát a művelődési otthon a szokásos áránál a nehéz helyzetben lévő iskolának joga van engedményt adni és ebben az esetben ... konkrétan a szolgáltatáshoz kapcsolódó árengedményt és ezért az ÁFA alapja is módosul.

- Hogy oldja meg ezt a dolgot?

Szörtes:- Nézze, mi iskolától teremként nem kérünk, iskolák és köztünk egy olyan folyamatos, szerves mindennapi kapcsolat van, kölcsönösen és közösen csinálunk dolgokat, nálunk művészeti szemlék, szakköri bemutatók zajlanak és természetesen dolog, hogy ilyen értelemben mi ezt eddig saját rendezvényünknek is tekintettük, még akkor is, hogyha azt teljes egészében az iskola rendezte. A dolog másik oldala azonban az, hogy a művelődés két nagyon rosszul ellátott területe, a közsoktatás és a közművelődés, ne egymástól kérjen pénzt, mert akkor olyan eset áll elő, mint abban a régi tanmesében, hogy az egyik hordóból a másikba hordjuk ugyanazt a vizet és csodálkozunk rata, hogy a víz összemnyisége nem növekedett.

NEM SZENTÍRÁS!

- Nemrégiben festéket vettem. Az eladótól kérdeztem, milyen hígítót használjak hozzá. Olyan tanácstalanul nézett rám, mint én őrá. Mert nálunk, sajnos, nem szentírás, hogy ha valaki egy szaküzletben eladó, akkor az eladandó árúhoz is értenie kell. Amikor először hallottam Trebics Péter felvételét, amelyet hamarosan Önöknek is leforgatunk, nemcsak ez a hazai történet jutott eszembe, hanem a nyugatnémet TV egyik vetélkedő-műsora is, amit tavaly volt szerencsém látni. Sportszaküzletek eladóit tették úgy próbára, hogy bekötötték a szemüket és különböző gyártmányú sílécet adtak a kezükbe. A lécek tapintásából, rugalmasságából, az élek hajlatából kellett megállapítaniuk, hogy melyik milyen gyártmányú. A vetélkedő sokáig tartott. Nehezen dőlt el, hogy ki legyen a győztes, mert a tucatnyi gyártmány mindegyikét felismerte

mindegyik eladó. Ahogy mondtam, bekötött szemmel. És most hallgassák Trebics Péter felvételét:

- Érdekes volt számomra, hogy Sipos Zoltán, a magyarországi képviselőjének a vezetője az imént a vetőmagboltosoknak tartott tájékoztatójában foglalkozott a marketinggel.

- Mi magyarok a marketinget - legalább is én úgy érzem - egy kicsit divatból vettük át a nyugat-európai országokból és ennek megfelelően itt ma Magyarországon, amit marketingnek nevezünk, az egészen más, mint amit ténylegesen Nyugat-Európában marketingnek hívnak. Mi a holland kollegáinktól alaposan meg kellett tanuljuk azt, hogy mi az hogy marketing és ennek megfelelően igyekszünk a marketing-munkánkat átvinni a mindennapi magyar köztudatba.

-Ehhezviszont, ha jól értettem, akkor nem feltétlenül csak a képviselőben kell , hogy marketing-szakemberek üljenek, hanem a vetőmagboltok eladói is bizonyos szempontból marketing-munkát végeznek.

- Mi úgy tartjuk, hogy a boltvezető az, aki első fokon, első kézből találkozik , találja szembe magát a termelő véleményével, kérdéseivel, különböző problémákra keresve a megoldást a termelő és sajnos azt tapasztaljuk , hogy Magyarországon nagyon sok külföldi vetőmagcég drága és importból származó anyagai - hát ezekben a vetőmagboltokban úgy adják, mint az inget vagy mint a zoknit és semmiféle szakmai tájékoztatást nem kaphat a termelő a vetőmagboltban

- Nem elég az, hogy veszik?

- Nem. Messze nem. Ezeket a drága vetőmagokat a mi cégünk tkp. a professzionalista árútermelő kertészeknek a kezébe szánja és igenis ezek a kertészek tudni akarják, hogy ezeknek az anyagoknak, ezeknek a vetőmagoknak, fajtáknak milyen agronómiai karaktereik vannak. Magyarországi eladásaink mintegy 80-100 mio Ft értéket képviselnek vetőmagban évente.

- Ennek a nagy értéknek, amit az imént említett, van-e valamiféle ellentétele?

- Teljesen természetes, hogy ma Magyarországon minden nyugat-európai cégtől, aki el akar adni Magyarországra, a magyar fél azt várja és teljes joggal azt várja, hogy vásároljon is Magyarországról. Tehát mi Magyarországon vetőmagszaporításokat, vetőmag-előállítását végzünk, ezt a holland cég visszavásárolja és ezt különböző egyéb piacokon értékesíti. A magyar piacon pontosan a devizakímélés miatt egyre inkább törekszünk a liszenszes megoldásokra. Ma már tkp. az összes magyar-

országi zöldbabvetőmag forgalmunk, a borsó vetőmag forgalmunk, a méretes uborka, paradicsom egy-két fajtájánál rátértünk a liszenszre, ami természetesen magyarországi előállítás takar, de holland normák szerint, tehát a minőség egyenértékű kell, hogy legyen, de lényegesen kevesebb devizahányadot tartalmaz az árú.

- Milyen az egyenleg, tehát az export-import egyenleg?

- A megnövekedett forgalom mellett a magyarországi vetőmagtermeltetéseink már nem hozzák, nem tudják visszaállítani az egyensúlyt, ezért egyéb irányban is kellett néznünk -

- Ha jól értem, itt arról van szó, hogy a holland cég néz más területek felé, nem a magyarok próbálnak valami olyat keresni, amit el tudnának adni?

- Eredményt akkor érünk el, ha mi hozzuk a nyugat-európai vevőt a magyar cégek részére.

- Tehát megintcsak az Önök marketing-munkája és nem a magyaroké.

- Talán így ezt azért nem mondanám, hiszen amit mi csinálunk, tkp.

o ly an új piacokat és olyan új nyugat-európai vevőket próbálunk a magyar piacra hozni és összehozni a magyar partnerekkel, amelyekkel eddig a magyar partnerek nem dolgoztak.

- Elégge ügyesen kikerülte azt, hogy mikről van szó.

- Mondom konkrétan. ..mag, különböző madáreleség-jellegű termékek, termények, de olajos növények is, pl. repcemag, azután köles, pohánka és még egy sor olyan cikk, amelyek Magyarországon biztonsággal termelhetők és ha a magyar fél árszintje, költségszintje megfelelő, akkor tudunk üzletet csinálni.

-

AZT BESZÉLIK -

- hogy óriási sikert arat a világon az eredetileg az amerikai Bessy? házaspár ötlete. Ők álltak elő ui. azzal a javaslattal, hogy Gorgacsov írjon könyvet. Kanyó László, aki több hónapos NSZK-ösztöndíjas útból nemrég tért haza, kint nézte végig a könyv diadalútjának kezdetét.

- Hamburgban töltött heteim alatt megszoktam, hogy egy-egy új könyvet széles körű reklámhadjáratokkal mutatnak be a kiadók. Hozzá kell tegyem, mint mindenből, könyvekből is óriási a kínálat, úgyhogy ember, ill. olvasó legyen a talpán, aki el tud igazodni a betűtengerben. Persze ebben segítenek a különféle bestseller listák és sokan időhiány miatt csak azokat a könyveket veszik és olvassák, amelyek a sikerlista élén

szerepelnek. Így volt ez az olasz Umberto Eco középkori krimijével, A rózsza neve c. regényével vagy Marquez új kötetével is. Az un., szakkönyvek listáját most, talán nem is olyan meglepő módon egy szovjet szerző hitvallása vezeti. Mihail Gorbacsov: Peresztrojka avagy a második szovjet forradalom c. könyvéről van szó. Az írás nemcsak az NSZK-ban siker, ahol novemberben jelent meg a 350 oldalas kötet. Elkészülte után, három hónap alatt 36 országban adták ki a Peresztrojkat. Nemcsak világnyelveken, de japánul, kínaiul, horvátul, arabul és persze magyarul is megjelent. Igaz, a csaknem 3 milliós példányszámból mindössze 25.000 a magyar. Szóval a Gorbacsov-könyv nemcsak tartalmilag, hanem anyagilag is siker. A new yorki Harper and Row ? kiadó munkatársa akár szülőkként is érezhetik magukat. A Bessy? házaspár javasolta ui. egy szovjet állami könyvkiadónak, hogy Gorbacsov írjon egy könyvet. A inkább megveszik az emberek, mint pl. Szibéria villamosítását. Szeptemberben már a kész és lefordított könyvet vehette kezébe az amerikai kiadó-házaspár. Mihail Gorbacsov még arra is hajlandó volt, hogy széljegyzeteik alapján némileg átírja művét. A végleges szerződést Moszkvában írták alá, 500.000 dollárért a Harper and Row ? kapta meg a könyv terjesztési jogát a nyugati féltekén. A keleti országokban eddig mintegy 800.000 példányban jelent meg a Peresztrojka. Arról viszont nincs hírünk, hogy mi lett a fél millió dollár honorárium sorsa. Egyesek szerint Gorbacsov a pénzt átutalta a szovjet kultúrális alapnak.

-

Eco - mix, gazdasági magazin. A mai szmot Tarnói Gizella szerkesztet.

- o -

KOSSUTH-adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

A mikrofonnál Németh Miklós Attila.

Időjárásjelentés.-----

Az adás rövid tartalma.-----

Moszkvában megkezdődött a decemberi szovjet-amerikai rakéta-szerződés ratifikációs eljárása. Először a Legfelsőbb Tanács két házának külügyi bizottságai vitatták meg az egyezményt.

Az ENSZ főtitkárának különmegbizottja bejelentette, hogy Afganisztán és Pakisztán megállapodott egy kibővített afgán kormány létrehozásában, ennek a kabinetnek lenne feladata elősegíteni a szovjet csapatok kivonását, amely Gorbacsov tegnapi bejelentése szerint május 15-n kezdődik.

Még nem tették közzé annak a nemzetközi történész bizottságnak a jelentését, amely az ország államfő háborús szerepét vizsgálta, de annyi máris kiszivárgott, hogy Waldheimnek tudnia kellett a háborús bűnökről, bár nincs bizonyíték arra, hogy maga is részt vett volna azokban.

- Hazai témáink.----- Ezek után pedig részletesen. Mint már az előbb említettem, üres vagonok állnak az ország vasútállomásaiban és iparvágányain. A MÁV megrendelések hiányában nem tud fuvarozni. Márványi Péter e rövid hír háttérét kutatva kereste meg Mészáros András MÁV vezérigazgató helyettesét.

- Egy hét alatt mintegy két-és-fél ezerrel csökkent a fuvaroztatók vasúti kocsi igénye, a magyar vasútnak mindigis nagy szállítási feladatot jelentett a bányászat termékeinek a szállítása, jelenleg a szénbányászat területén elég jelentős a szállítási visszaesés, valószínűnek tartom, hogy a termelés is hasonló lehet. Másik ilyen nagy terület a kő-kavics szállítás, az elmúlt napokban az volt a jellemző, hogy minden egyes napon a szállításra alkalmas, a dolgozó kocsi, a teherkocsi állományunkból kb. 10.000 db-nyi tárolt állományban tartottunk, fuvar feladat hiányában. A múlt

(DK)

hónapban, január hónapban a hozott kormányzati intézkedés, amelyik a vállalati forgóeszköz készleteknek a szűkítésére született, annak máris érezzük néhány hatását, az egyik vasutigazgatóság jelezte, hogy a területén lévő műtrágya gyár majdnem teljesen megszüntette feladásait, erőteljesen arra gyanakszunk, hogy itt a megrendelők fizetési készségével lehet probléma.

- Magyarán a fubarkészség hiányának nemcsak egyszerűen az az oka, hogy néhány nagy szállító nem akar szállítani, tehát mégiscsak változott a gazdaság állapota.

- Mikor azt kutattuk, hogy mi volt a titka a januári kedvező szállítási teljesítményeinknek, akkor olyan jelzéseket kaptunk, hogy a januárt tekintsük még egy kicsit a tavalyi esztendő át-húzódo szállítási hatásának.

- Változnak-e az árak, 1988-ban, ez most mindig aktuális kérdés, nos hogy van ez a MÁV-nál?

- Április 1-től a MÁV-nak lehetőséget adnak a belföldi és az export-import tarifái átlagosan 7 % mértékű emelésére, amit szeretnénk elérni, azt, hogy a fuvaroztató partnereink tudatosan számoljanak ezzel a majdani tarifa emeléssel és ha olcsóbban kívánnak szállítani, akkor célszerű volna, ha szállításaikból minden olyan részt, ami átütemezhető, előre hozható, azt még április 1 előtt időben elvégeztetni.

- Az említett áprilisi áremelés csak a vasúti teherszállításra vonatkozik.

Az építőanyag telepeken változatlanul hiányos a kínálat, annyira csökkentek akészletek a múlt évi felvásárlás miatt.-----Ism.

Ezek után külföldi tudósítások, hírek.

Pakisztán és Afganisztán megállapodott arról, hogy Kabulban egy átmeneti un. kibővített kormányt kell létrehozni.----- Ism.

- Amit Mihail Gorbacsov tegnap bejelentett, tkp nem újdonság. Néhány héttel ezelőtt Sevardnadze külügyminiszter és Gerasszimov szóvivő már leszögezte, ha Genfben létrejön a megállapodás a rendezés nemzetközi garanciáiról, a SZU 60 napon belül megkezdí csapatai

(DK)

kivonását. Elhangzott már az a nagyon lényeges kitétel is, hogy a SZU nem várja meg az új afgán koalíciós kormány létrehozatalát, az már kizárólagos afgán belügy. Ez rendkívül lényeges változás a korábbi álláspontokhoz képest, hiszen a szovjet csapatok jelenlétének egyik indoka korábban a forradalmi-nak tekintett rendszer életben tartása volt. Az SZKP főtitkárának tegnapi nyilatkozata tehát nem tartalmaz új elemeket, de az a tény, hogy maga M.Gorbacsov, még a genfi tárgyalási fordulók előtt erősíti meg a kivonulásra vállalt kötelezettséget, politikai jelentőségű fejlemény. A nyilatkozat megfogalmazása, eltér a hasonló jellegű korábbi állásfoglalások, hivatalos személytelen nyelvezetétől. Gorbacsov kimondja, hogy Nadzsibullah afgán vezető újra értelmezte az afganisztáni helyzetet, vagyis változtatott az addigi politikán. A háború megnyerése, amit a korábbi vezetés mindig hangsúlyozott - lekerült a napirendről és bármennyire is lassúnak, keserevesnek ígérkezik a nemzeti megbékélés lépettPersze ehhez a kabuli döntéshez nélkülözhetetlen volt az, hogy Gorbacsov főtitkárrá választása óta a SZU is szakított a katonai érdekeket mindenek fölé helyező megközelítéssel. Ezt tükrözte az Egy.Államokkal aláírt rakétale-szerelési megállapodás is. Hogy most reális esély van az afgán probléma rendezésére abban biztos, hogy szerepet játszottak a kérdésről folytatott szovjet-amerikai konzultációk is.

- Keleti Miklós hírmagyarázatát hallották.

(folytatás a következő oldalon)

- Ülést tartott a szovjet legfelsőbb tanács külügyi bizottsága. Ezen Sevardnadze külügyminiszter expozéjával megkezdődött a szovjet-amerikai rakétamegállapodás ratifikációs vitája. Hável Józsefet hallják:

- Sevardnadze kiemelte, hogy a megállapodás aláírása kedvező hátteret teremt a legkiélezettebb regionális konfliktusok megoldására is. Mint rámutatott, erről nagyon meggyőzően tanuskodik Mihail Gorbacsov Afganisztánról tett nyilatkozata. A továbbiakban hangsúlyozta, hogy a rakéta megállapodás mindenek előtt azt jelenti, reálisan megnövekedett annak reménye, hogy szakítani lehet a fegyverkezési hajszra ördögi körével. A megállapodás katonai oldalát Jazov hadseregtábornok, honvédelmi miniszter elemezte. Aláhúzta, hogy a közepes és kisebb hatótávolságú rakéták felszámolása csökkenti a katonai fenyegetés színvonalát, a feszültséget, következkésképpen növeli a biztonságot. Kiemelte, hogy a Szü kész további reális leszerelési lépésekre, miközben felelősségteljesen gondoskodik saját biztonságáról. Szadgyejev? képviselő, az úrkutatósi intézet igazgatója rámutatott, hogy a nukleáris potenciál 4 %-át kitevő és felszámolandó rakéták ezer Hiroshimát jelentenek.

Az Egy.Államok egy úrfegyverkezési kísérletben kipróbálja, hogy az ellenőrző műsze rek meg tudják-e állapítani, melyik ellenséges rakétán van éles robbanótöltet és melyiken nincs. A Floridában lévő Cape-Canaveral-i úrközpontból felőttek egy hordozórakétát, amely mintegy 15 robbanótöltetre hasonlító eszközt juttat a világűrbe. Az ezzel egyidőben felbocástott megfigyelő berendezések, valamint 250 földi állomás adatai alapján próbálják azonosítani az ellenséges fegyver szerepét játszó rakétákat. Ez az eddigi legnagyobb amerikai úrfegyverkezési kísérlet. Eredményeiről tíz nap múlva tesznek közzé teljes jelentést Washingtonban.

Amerikai hadgyakorlat lesz a szöuli olimpia idején a dél-koreai partok közelében. Ezt a washingtoni hadügyminisztérium egyik tisztségviselője közölte a Reuter hírgyűnökséggel. A manővereken amerikai harci repülőgépek és hadihajók vennének részt, de szárazföldi csapaterősítéseket nem akarnak Dél-koreába küldeni. A tiszviselő szerint ag yakorlat célja, hogy bizonyítsa az Egy.Államok elkötelezettségét Szöul mellett a népi Koreával szemben.

A nemzetközi történész-bizottság nem talált bizonyítékot arra, hogy Y Waldheim osztrák államfő résztvett volna háborús bűnökben, de megálla-pította, beosztásánál fogva tudnia kellett azokról. A bizottság jelen-

tését egyelőre még nem hozták nyilvánosságra, de az egyik történész egy interjúban előzetesen ismertette annak legfontosabb következtetéseit. Eszerint Kurt Waldheimnek tudnia kellett a görögországi és jugoszláviai deportálásokról és tömegmészárlásokról és nem bukkantak annak nyomára, hogy szót emelt volna a parancsok ellen. A TIMES c. londoni lap riportot közöl az egyik jugoszláviai faluból, ahol annak idején több tízezer embert mészároltak le. Az osztrák államfő ennek a községnek aközelében teljesített hírszerzői feladatokat. A bécsi kormány ma foglalkozik a Kurt Waldheim második világháborús tevékenységét összefoglaló jelentéssel.

- Tizenegyezer munkást és kolhozparasztot, továbbá másfél ezer vezető beosztású személyt kérdeztek meg abban a szociológiai felmérésben, amelyet a peresztrojkáról végzett a szovjet társadalomtudományi akadémia. Ismét Hável Józsefé a szó:

- A z eredményeket Toscsenko ? professzor, a szovjet szociológiai társaság alelnöke összegezte a SZOCIALISZTÍCSÉSZKÁJA INDUSZTRIJA c. moszkvai lapban. Mint megállapította, a társadalmi tudatban ellentmondásosan alakul a helyzet. Egyrészt mindenki kedvezően tekint a peresztrojkára, másrészt csökken azoknak a száma, akik készek a megvalósításban közreműködni. A társadalmi tudatban nem tükröződött, hogy megjavult volna a párt-, állami, gazdasági és társadalmi szervezetek munkája. Az önzaggatási szervek még nem gyűjtöttek erőt. A professzor egy fajta hatalmi vákuumról beszél, vagyis még gyengén működnek a gazdasági és ideológiai emelők, miközben a társadalmi folyamatokat megterheli az ösztönösség növekedése. Az adatok azt tanúsítják, hogy lassan megy előre a szocialista demokrácia elmélyítése, csak nehezen tör utat a vezetők választhatóságának gyakorlata. Nagyon sokan félnek nyíltan fellépni a gyűléseken, a sajtóban, félnek bírálni a vezetést és feltárni a hibákat. Az is kifejezésre jutott, hogy a dolgozók javaslatai, bíráló észrevételei figyelmen kívül maradnak. A professzor hangsúlyozta, hogy a múltnak ezeket a berögződött hibáit le kell küzdeni, mert máskülbnben a radikális változásokra irányuló, be nem teljesült várakozás átcsap nagy fokú hitetlenségbe, társadalmi bénultságba.

Az Aeroflotnak ezentúl a belföldi járatokon is azonnal meg kell térítenie a poggyászkárokat. Feltéve, hogy a sérülés a szovjet légitársaság hibájából következett be. A febr. 1-től érvényes rendelkezés azonban járatkimaradások esetére továbbra sem ír elő kártérítést, pedig a gépek

indítását gyakran hátráltatja üzemanyaghiány. Korábban már beszámoltunk arról, hogy ha az utasok az Aeroflot mulasztása miatt lemaradnak valamelyik járatról, vagy késéssel indulhatnak csak el, akkor ezért ezentúl kárpótlást kell kapniok.

- Ismét itthon. A közalkalmazottak szakszervezete ma a Központi Népi Ellenőrzési Bizottsággal közösen konferenciát rendezett, amelynek témája a családsegítő központok helyzete volt. Lengyel Anna a KNEB-vizsgálat tapasztalatairól számol be:

- A családsegítő központok felszerelése hiányos, különösen telefon kellene mindenhová. Nincsenek szakemberek, akik kellő felkészültséggel dolgoznának. De rögtön hozzáteszem, a családsegítő központokban kivétel nélkül olyan emberek dolgoznak, akik szívvel-lélekkel csinálják ezt a munkát. A hivatalos órákon kívül is mindig elérhetőek, nemcsak munkaidőben vagy a fogadóórákon. Nem olyan régen hallottam dr. CSEHÁK Judit minisztertől, hogy a szociális és egészségügyi minisztérium egyik legfontosabb és jan.1-től ágazati irányítása alá tartozó feladatának tekintti a családsegítő központok létrehozását. Vannak ugyan családsegítő központok, számuk évente gyarapszik, de elenyésző ahhoz képest, amennyi kellene. 1985-ben 12, tavaly 36 volt az országban. De mik is ezek a családsegítő központok? Olyan intézmények, amelyek a szociális problémákkal küszködő, de nem széthullott családokat se gítik anyagilag és erkölcsileg. A cél többek között a családok egyben tartása, a gyerekek nevelésének segítése és a lehetőségek szerint jobban fizető munkahelyek keresése. Ezeknek a feladatoknak igyekeznek megfelelni a tanácsai felügyelet alatt működő családsegítő központok. A népi ellenőrök a már említett vizsgálatban megállapították, hogy a központok kezében a legfontosabb lehetőség a segélyezés. A családsegítő központok segélykiutalása ui. jóval gyorsabb, mint a tanácsoké és nagyobb összegű. Tavaly a legtöbb ember egyébként anyagi segítséget kért.

A fővárosi tanács a 7. ötéves terv kezdetekor azzal számolt, hogy a házi gondozást Budapesten 50 hivatásos és 500 tiszteletdíjas gondozóval meg tudja majd oldani. De a létszámot emelni kell. Soós Éva dr. Földi Máriát, a fővárosi tanács szociálpolitikai osztályának vezetőjét kérdezi:

- Mi indokolta, hogy kétszeresére növeljék a házigondozók létszámát?

- Úgy gondoltuk, hogy a fővárosban egy-egy körzeti orvos által ellátott területhez igazítjuk a házigondozói körzetek kialakítását. Jelenleg a fővárosban 855 körzeti orvos tevékenykedik, szeretnénk elérni, hogy a tervidőszak végére ugyanennyi hivatásos gondozónő meglegyen.
- Milyen új szolgáltatásokat lehet bevezetni ezáltal?
- Pontosan a létszámtöbbletből, megszerveztük a házigondozó ügyeletet, munkaszüneti, ill. ünnepnapokra is, ami reggel 8 órától este 8 óráig tart. Éjszakai ügyelet egyelőre nincs.
- Kik vállalják ezt a munkát, honnan lesz erre pénz?
- A pénzt a fővárosi tanácsnak, valamint az ágazati minisztériumnak kell biztosítani. Aki jelentkezik ilyen feladatra, fel kell venni. A budapesti Vöröskereszt vállalta fel, hogy gyorsanfolyamon azok, akiknek semmi képzettségük nincs ilyen területen, elsajátíthassák a legfontosabbakat. Elég sok szakképzett ápolónő vállal ilyen feladatot. A rendelet lehetőséget ad arra, hogy akár négy-öt vagy tíz-tizenöt család gondozását valaki elvállalja és az azokkal kötött megállapodás alapján hát ezt bizonyos térítés ellenében végezze. Feltétlenül valamilyen szakképzettséggel kell, hogy rendelkezzen, ami ezen a területen biztosítja azt, hogy szakértően végezze a munkáját.

(folytatás a következő oldalon)

(DK.)

- De pl. ha bejön egy nyugdíjas bácsi és azt mondja, hogy szívesen eljárna diősekhez beszélgetni, ehhez milyen szakképzettséget követel?

- Ő beleillik a tiszteletdíjas gondozók munkakörébe. Volt viszont olyanpszichológus, aki pl. az idő emberek lelki gondozását szerette volna vállalni. Meg is kapta az engedélyt a lakhely színri tanácshoz, irányítottuk.

Korán kelő hallgatóink ma hajnalban már hallhatták Orosz Józse interjút Szőke Péterrel az IKARUSZ kereskedelmi igazgatójával. Amiért az in terjú készült az a hír, hogy bár Csehszlovákia érdeklődött a magyar autóbuszok iránt most mégis Franciaországgal kötött üzletet a vásrálásra:

- A Casehdok, csehszlovák utazási iroda megkereste az IKARUSZT, hogy szeretne távolsági buszokat vásárolni.

- Kb. 1.5- 2 évvel ezelőtt a MOTOKOV csehszlovák gépjármű külkereskedelmi vállalat a MOGÜRTÖT és IKARUSZT megkereste, ajánlatot kérve az uj típusú 300-as luxus távolsági autóbuszunkra.

- Azóta nem siekrütl nyélbe ütni az üzletet?

- Akkor gyakorlatilag fejlesztésünkkel még nem álltunk azon a szinten, hogy ajánlatot adhattunk volna. Az eltelt 1.5 év alatt azonban újabb érdeklődés csehszlovák részről nem merült fel. Autóbuszt csak idegen főegységekkel tudtunk volna legyártani, ami azt jelenti, hogy ezért devizában kellett volna fizetnünk és a kész autóbuszokat rubelért értékesíteni Csehszlovákiának.

-. Tisztán rossz üzlet lett volna.

- Az anyagi oldalát nézve igen.

- nem tartja egy kicsit furcsának, hogy a Renaultnak jó üzlet a csehm, viszont nekünk nem igazán jó? Az IKARUSZ megengedheti-e magának, azt hgyo bármilyen kis tételt, vagy bármilyen nagy tételt ne vállaljor el?

- Kemény tőkés pénzt váltottunk volna rubelre, amely semmi szin alatt nem éri meg. Azonban jelen pillanatban a szocialista importból, illetve magyar beszállítóktól a megfelelő főegységek ellátása nem biztositható. Amenyiben a csehszlovák partner adott esetben egy tőkés alvázat, a legfotnosabb berendezésekkel biztosít, a mai napon is tudfnánk autóbuszt gyártani.

Ma délelőtt kóstolóval egybekötött bemutató volt a szociális és egészségi minisztériumban. Ugynevezett VEGAVIT ételeket mutattak be, illetve

(DK.)

kóstolhattak az ott jelenlévők. Horváth Katalint kérdezem, aki ott járt és körülnézett, hogy mit jelent valójában ez a VEGAVIT elnevezés? Mit takar ez?

- Nem ételekről, hanem italokról esett szó.

- De nem szeszesitalokról?

- Nem. Óvodások, vendéglátóipari szakemberek, kórházak és a gyermek-élalmezési vállalat képviselői vettek részt a bemutatón. Olyan ivólevet kóstolhattak meg, amelyek eddig még nem kapahtók. Ezek zöldségekből készültek, tehát innen ez a VEGAVIT elnevezés.

- Tehát mondjuk karalábél és céklalé?

- Nem, . történetesen ilyen nem volt, . de cékla, zeller, paradicsom, sárgarépa, torma, sőt megkóstolhattak olyan zöldség és gyümölcskeverékből készült ivólevet is mint pl. süttők-narancs, zeller-alma. Ezek az ivólevelek tartósítószerrel nem tartalmazznak, különböző biótechnikai eljárással készülnek. Így a nyers zöldségnek minden rétegét megőrzi.

- Tehát nem bomlanak fel a bennük lévő vitaminok, egyrészt, másrészt pedig hát semmiféle olyan anyag ami esetleg kráos lehet a szervezetre, nem kerülhet bele ezekbe az italokba.

- Igen. Jellegzetességük az is, hogy mindegyikhez izesítésül csicsókát használnak.

- A csicsóka, ha jól tudom az valamiféle burgonya.

- Sokkal édesebb mitn a burgonya.

- Tehát édes krumpli gyakorlatilag. Tehát az érdesítésre nem cukrot, hanem csicsókát használtak, ez a lényege. És kinek ajánlják ezeket a VEGAVIT Készítményeket?

- gyerekeknek, felnőtteknek, cukorbetegnek, vagy akik diétázni szeretnének. Reméljük, h ogy hamarosan kapható lesz.

. Etzekseztitn most még nem vásárolhatók meg ezek az italok, csak a bemutatón résztvevők kóstolhattak belőle?

- Azért hívták meg a kereskedelmi vállalatok szakembereit is, hogy hamarosan a boltokban kapható legyen.

Egy hét óta tapasztalhatják a főváros utcáin járó-kelők, hogy a rendőrök némelyike új egyenruhát visel. Hogy miért nem mindegyik, arról Trebics Péter Kővári András rendőr alezredest, a belügyminisztérium osztályvezető helyettesét kérdezte:

- Alig egy hde, hogy itt a fővárosban megjelentek az új egyenruhás

(DK.)

rendőrök. Ami tlaán a legfeltűnőbb számunkra, hogy eléggé alkalmazkodik az új divathoz.

- Ez egy utolsó szempont volt. 1984-től folyamatosan tervezték és folyamatosan kicserélődött és változott a rendőrség egyenruhája. A különböző gazdasági körülmények3t figyelembe véve először a bpesti rendőrfőkapitáynság közterületen szolgálatot telejsítő állományánál és a BM forradalmi rendőri ezred közterületen szoglálatot telejsítő állományánál cserélik ki a rendőrségi egyenruhát, majd a terveknek megfelelően kerül sor a megyei főkapitáynságoknál.

- Ez azt jelenti, hogy az összköltséget központi keretből fedezik?

- Nem. Az új egyenruhák költségeit a rendőrök döntő mértékig az évente biztosított ugynevezet ruha-pénzükből, a ruha utánpótlási pénzükből fedezik.

- Mi lesz a régiekkel?

- Hát gyakorlatilag a régieket is használhatják a rendőrök. Az állampolgáraink a 3 évig végbemenő ruhacsere alatt gyakorlatilag kétféle egyenruhával találkozhatnak az utcán. A régi egyenruhával és az új rendőrségi egyenruha valamennyi formájával.

- Ezért fordult elő pl. még az is ugye, hogy pl. a belügyminisztérium kapujában még a régi, hosszú műbőr kabátban találni a posztoló rendőrt és néhány száz méterre pedig már az újban?

- Igen, mert a belügyminisztérium kapujába szolgálatot teljesítő rendőr az a belügyminisztérium központi állományába tartozik a bpesti rendőrfőkapitáynság állományába dolgozó rendőrök pedig az új egyenruhában dolgoznak már.

- Ezt most hány évre etrvezték? Ezt a ruhát?

- Ugy tudom, hogy a tervezők is abban reménykedtek, hogy ez a rendőrségfi egyenruha időbbálló lesz és hosszabb időre beválik majd mint az előző, 30 évvel ezelőtt tervezett egyenruha.

Sokat hallunk a Nagymaros-Gabicskovó vizlépcső építésével kapcsolatban a terület régészeti leleteinek mentéséről. Most az országos vizügyi beruházó vállalat 10 millió forinttal járult hozzá a Magyar Nemzeti Múzeum leletmentő költségeihez. Kegyes Csilla Szántó Miklóst az OVIBER mérnökét kérdezi:

- 10 millió forintot adtak át a Nemzeti Múzeumnak.

- A régészeti feltárásoknak 1991 végéig kell befejeződnie, mert 1992-ben megindul a nagymarosi vizlépcső üzeme. Részletes, éves ütemezésbe

(DK.)

bocsátjuk a Nemzeti Múzeum rendelkezésére ezt a 10 millió forintot a beruházás terhére, amit a minisztertanács hagyott jóvá.

- Nem a vállalat pénze ez?

- nem. Mi természetesen nemcsak ezzel a pénzzel igyekszünk elősegíteni a régészeti feltárásokat. A terület igénybevételeknél tekintettel vagyunk a régészeti feltárási igényekre. De ugyancsak igyekszünk az építési munkák végrehajtásánál is segíteni.

A környezetvédők csehszlovákiában is egyre hangosabban hallatják hangjukat. Most sikerült megakadályozniuk egy vízi erőmű építését. Forró Evelynt hallják:

- 1.5 évvel a szövetségi kromáyn határozata után a környezetvédők javaslatára felülvizsgálják a skivoklati víztározó építésének ügyét. A csehszlovák kormány 1986 augusztusában hagyta jóvá, hogy akövetkező 10 évben megépítik az ország legnagyobb tározóját, amely 50 millió köbméter vizet lenne képes összegyűjteni. Összesen 160 helyet vizsgáltak meg, de komolyan csak 5 jöhetett szóba. Végülis Skivoklat környékét vélték a legalkalmasabbnak, mert a többi csak kisebb kapacitású létező volna. Most a cseh kormány mellett működő környezetvédelmi tanács javasolta, hogy ne építsék meg a tározót, mert annakidején a szövetségi kormány jónéhány szempontot nem vett figyelembe. Pl. azt, hogy az UNESCO már 1977-ben bioszférikus rezervátummá, vagyis védett területté nyilvánította ezt a környéket. Most tehát a cseh kromáyn újra tárgyalja az ügyet és állásfoglalásától függően kerül a téma ismét a szövetségi kormány elé. Az egész kísértetiesen emlékeztet az otthoni prédikálószéki víztározó építésének a tervére.

Sport:

A NOB elnöke a téli olimpia előtt kijelentette, a NOB nem lesz toleráns a doppingszereket használó sportolókkal szemben.

Mai műsorunkat Németh Miklós Attila szerkesztette.

KOSSUTH - adó

HÍREK

14 h.

Moskvában a legfelsőbb tanács két házának külügyi bizottságai közös tanácskozáson kezdték meg a decemberi szovjet-amerikai rakéta megállapodás ratifikálásának előkészítését. Az ülésen felszólalt a szovjet külügyminiszter is. Tudósítónkat, Hável Józsefet hallják:

- Sevardnadze kiemelte, hogy a megállapodás aláírása kedvező hátteret teremt a legkiélezettebb regionális konfliktusok megoldására is. Mint rámutatott, erről nagyon meggyőzően tanuskdok M. Gorbacsov Afganisztánról tett nyilatkozata. A továbbiakban hangsúlyozta, hogy a rakéta megállapodás mindennek előtt azt jelenti, reálisan megnövekedett annak reménye, hogy szakítani lehet a fegyverkezési hajszát ördögi körével. A megállapodás katonai oldalát Jazov hadseregtábornok, honvédelmi miniszter elemezte. Aláhuzta, hogy a közepes és kisebb hatótávolságú rakéták felszámolása csökkenti a katonai fenyegetés színvonalát, a feszültséget, következésképpen növeli a biztonságot. Kieemlte, hogy a SzU kész további, reális leszerelési lépésekre, miközben felelősségteljesen gondoskodik saját biztonságáról. Szadgyejev képviselő, az űrkutatási intézet igazgatója rámutatott, hogy a nukleáris potenciál 4 %-át kitevő és felszámolandó rakéták ezer Hirosimát jelentenek.

Az iráni hírügynökség közölte, hogy az ország légierője lelőtt három Mirage F 1-es típusú iraki gépet egy légicsatában. A teheráni jelek és nem szól az iraki pilóták sorsáról és nem nevezi meg az összecsapás helyszínét sem. A repülőgépek elvesztését eddig Irakban nem erősítették meg.

Az osztrák köztársasági elnök továbbra sem szándékozik lemondani tisztségéről. Kurt Waldheim ezt azután jelentette ki újságírók előtt, hogy elkszült a nemzetközi történelemszövetség bizottság jelentése a politikus 2. világháéborús tevékenységéről. A bizottság nem talált bizonyítékot arra, hogy az osztrák államfő személy szerint részt vett volna háborús bűncselekményekben a Balkán-félszigeten. A dokumentum ugyanakkor megállapítja, hogy Waldheimnek sokkal többet kellett tudnia a náci megszállók kegyetlenkedéseiről mint amennyit ő maga elismert. A vizsgálatot végző történészek nem bukkantak olyan esetre,

(Hiraek 14 h.)

hogy Waldheim szót emelt volna a kapott parancsok ellen, vagy megpróbálta volna azok végrehajtását megakadályozni. A bécsi kormány meg tekinti át a történészbizottság jelentését az ügyről.

Romániában felmentettek tisztségéből 125 vállalat igazgatót, főmunkost és főkönyvelőt, mert nem megfelelően vezették a áruk bizott üzemeket. A döntéseket a dolgozók munkahelyi közgyűlései hozták a múlt évi munka elemzése után mondta Emil Boblu, a román dolgozók országos tanácsának elnöke. A napokban tartott értekezletről most közölt részleteket a Scinteia és a Roani Libera című lap. Eszerint a gazdasági vezetők egyes helyeken meghamisították a termelési adatokat és így biztosítottak indokolatlan keresetet a dolgozóknak. Emil Boblu ugyanakkor bírálta a központi szervek munkáját is, mert túlságosan sok papirmunkát végeznek és nem ellenőrzik az intézkedések végrehajtását.

Jó minőségű kőolajat talált a Balti-tengeren Lengyelország, a SzU és az NDK közös kutató vállalata. A Petrobaltik nevű cég hét éve végez próbafurásokat és eddig 12-szer talált olajat a térségben. Szakértők véleménye szerint további jelentős készletek vannak a tengerfenék alatt a Balti-tengeren. A varsói kormány lapjának értékelése szerint az új furótornyok üzembe állításával a lengyel kőolajtermelés elérheti az évi 2 millió tonnát is.

Időjárás jelentés. ---

PETŐFI - adó.

HÍREK.

15 h.

A szovjet-amerikai rakéta megálalpodás jó alapot teremt a leszerelés folytatásához- mondta Sevardnadze külügyminiszter a szerződés moszkvai ratifikációs vitájában. Afganisztán és Pakisztán várhatóan március 2-án tartja Genfben a tárgyalások utolsó fordulóját és ezzel lehetővé válik, hogy a tegnapi bejelentésnek megfelelően május 15-én megkezdik a szovjet csapatok kivonását Afganisztánból.

Nincs bizonyíték arra, hogy Waldheim osztrák államfő háborús bűnöket követett el. (Ismétlés.)

Az Izrael által megszállt Cisz-Jordániában agyonlőttek egy 16 éves fiút. Vele együtt már 53 palesztin halt meg a december eleje óta tartó összececsapásokban. (Ismétlés.)

A nyári olimpia idején az Egy. Államok hadgyakorlatot tart a délkoereai partok mentén annak bizonyítására, hogy egy esetleges támadás esetén megvédi Dél-Koreát.

Úrfegyverkisérletet kezdtek az Egy. Államokban. A fellőtt felderítő berendezésekkel próba-rakétákat akarnak azonosítani a világűrben.

Olaszországban ma és holnap nem jelennek meg a napilapok, továbbá nem működik a rádió és a TV az újságírók béremelést követelő sztrájkja miatt.

Milanoban a cataniai maffia 13 tagját összesen ötvenszeres életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték. A tárgyalás közben egyikőjük pisztollyal belelőtt a hallgatóságba, de senki sem sérült meg.

Jugoszlávia Kakedónia köztársaságában két hónapi börtönbüntetésre ítélték két férfit, mert albán nacionalista hangszalagokat játszottak le nyilvános helyeken.

Árvíz pusztít Braziliában és a Délafrikai Köztársaságban. A délamerikai országban 162-en, Dél-Afrikában több mint 12-en vesztették életüket.

KOSSUTH - adó

HÍREK

16 h.

Afganisztán és Pakisztán megegyezett egy kibővített kormány létrehozásában, közölte Cordoves ENSZ főtitkár helyettes. Az afgán ügyekben közvetítő ENSZ diplomata azt is elmondta, hogy akét fél március 2-án kezdi meg tárgyalásainak soronkövetkező, feltehetőleg utolsó fordulóját. Az átmeneti kormánynak az lenne a feladata, hogy elősegítse a szovjet csapatok kivonását és biztosítsa majd a két fél közötti megállapodás végrehajtását.

Török külügyminiszter helyettes tárgyal Athénban. Ő az első magasrangú török politikus aki akét ország közötti párbeszéd megindulása óta Görögországba látogat. A tervek szerint a török külügyminiszter helyettest fogadja a görög kormányfő is. Mint ismeretes nemrég Svájcban találkozott Papandreou görög és Özal török miniszterelnök és megegyeztek abban, hogy javítják az két ország kapcsolatait.

Az NDK hatóságok szabadlábra helyezték a januári berlini rendzavarás még egyetlen őrizetben lévő résztvevőjét. A hat hónap szabadságvesztésre ítélt nő számára lehetővé tették a kiutazást az NSZK-ba. A közlemény szerint az utolsó letartóztatott megtarotta NDK állampolgárságát is és családjával ma az NSZK-ba érkezett.

Romániában 125 vállalati gazdasági vezetőt felmentettek tisztségéből. Ezt a román dolgozók országos tanácsának ülésén jelentették be. A leváltott igazgatók, főmérnökök és főkönyvelők nem látták el megfelelően munkakörüket és elhanyagolták a munka szervezést. A jelentés azt is kifogásolja, hogy valótlan adatokat tüntettek fel a tervjelentésekben s ezzel indokolatlan keresetet biztosítottak maguknak.

Waldheim osztrák elnök továbbra sem szándékozik lemondani tisztségéről. Erről azután nyilatkozott, hogy a háborús múltját vizsgáló nemzetközi történelmi bizottság átadta jelentését Vranitzky kancellárnak és Mock alkancellárnak. Az eddig nyilvánosságra hozott részletekből kiderül, a bizottság nem látja bizonyítottnak, hogy Waldheim részt vett volna a Balkánon elkövetett náci háborús bűncselekményekben. A történészek azonban úgy vélik, hogy sokkal többet kellett tudnia a német

(Hírek 16 h.)

megszállók embertelenségeiről, mitn amenynit maga elismert. Az okmány azt is szóvá teszi, hogy Waldheim saját katonai multjáról adott képe oly annyira eltér a bizottság vizsgálatainak eredményeitől, hogy a történsézek semmiféle hasznositható felvilágosítást nem kaptak tőle.

Az iráni légierő lelőtt három iraki Mirage típusu gépet, közölte az iráni hirügyökség. A pilóták sorsa ismeretlen. A hirt iraki forrásból eddig nem erősítették meg.

Kaposvárrott már a színház épületében próbál a helyi társulat jó lehet a belső építészeti munkák még mindig folynak. Az építők jelentős elmara dása veszélyeztette, hogy mrácus 4-én diszelőadással avasásk fel a megujult színházépületet. De a közelmultban hozott intézkedések nyomán meggyorsultak a munkák. Most már megvan az esély arra, hogy a színháztavatót a tervezett időpontban megtatartsák. ACsiki Gergely Színház társulatának rövidesen két napos szünetet kell tartania a próbával, mert ekkor kerül majd helyére a nézőtéri csillár és a szinpadi homlokzat drapériája.

Alkotóházat nyitnak Mezőtúron a hires Badár-Fazekes dinasztia egykori otthonában. A felujított házban a családtól vásárolt fazekes eszközökkel dolgozhatnak fiatal népi iparművészek. A mezőtúris tanács anyagi támogatása talán elég lesz arra, h oyg ujjabb lendületet vegyen a nagykúnsági kerámia művészet.

Budapesten nemio erőszakért 7 évi szabadságvesztésre ítélték egy nyugatnémet állampolgárt. A bírósági tárgyaláson nemcsak ez bizonyosodott be a 34 éves Alfred Miesgaról, hanem az is, hogy deviza bűncselekményeket követett el. A nemi erőszakot, még tavaly februárban egy társával követte el, de az időközben meghalt. Alfred Miesga az erőszakoskodást a bizonyítékok ellenére tagadta. Az ítélet egyelőre nem jogerős.

Időjárás jelentés. ---

PETŐFI - adó.

HÍREK.

17 h.

A washingtoni szovjet-amerikai megállapodás létrejöttében nagy szerepet játszottak a szocialista államok és egyes nyugati országok is, mondta a szerződés ratifikációs vitájában Sevardnadze külügyminiszter. A szovjet politikus külön kiemelte a bonni kormány szerepét.

Az afganisztáni rendezéssel kapcsolatban abrit lapok azt hangsúlyozzák, hogy Gorbacsov kizárólag a külföldi beavatkozás megszüntetését szabta előfeltételül. A vezető londoni ujságok fontos fejleményként emelték ki azt a tényt, hogy a szovjet vezető konkrét dátumot jelölt meg a csapatkivonások megkezdésére.

A francia miniszterelnök közölte, hogy országa nem hajlandó további engedményeket tenni a közös piaci mezőgazdasági termékfölöslegek és a kiadások csökkentése ügyében.

Folytatódik a görög-török kapcsolatok rendezése. Athénban tárgyalt egy török külügyminiszter helyettes. Ő az első magasrangú török politikus, aki a két ország közötti párbeszéd megindulása óta Görögországba látogat. Nemgéiben Papandreou görög és Özel török miniszterelnök Svájcban tárgyalt a két ország kapcsolatának javításáról.

Nem bizonyított, hogy Waldheim a 2. világhéború idején résztvett a Balkánon elkövetett náci bűncselekményekben. Ez derül ki abból a jelentésből, amelyet egy nemzetközi történetész bizottság készített az osztrák elnök háborús múltjáról. A dokumentum szerint azonban sokkal többet kellett tudni a német megszállók embertelenségeiről, mint amennyit maga elismer.

Mubarak egyiptomi elnökkel tárgyalt Murphy amerikai külügyi államtitkár. A megbeszélést követően az amerikai politikus tovább utazott Izraelbe. Murphy közelkeleti körútjának célja, hogy megvitassa a térség vezetőivel Washingtoni rendezési kezdeményezéseit.

Pekingben tárgyal az ausztrál főkormányzó. Látogatásának elsőrendű célja a kínai-auztrál kapcsolatok továbbfejlesztése és az ázsiai és

(Hírek 17 h.)

Csendes-óceáni térség helyzetének megvitatása. A főkormányzó hangsúlyozta, hogy akét ország jól kiegészíti egymást, mivel Kína emberi erőforrásokban gazdag, Ausztrália pedig természeti kincsekben és etchnológiában.

Berlinben szabadon engedték a januári rendzavarás összes résztvevőjét. Közülük az utolsó letartóztatott családjával ma hagyta el az NDK-t.

Időjárás jelentés. ---

- o o o -

PETŐFI - adó.

IPARGAZDÁK.

17 h. 05.

Nemes Ferencsel az Országos vezetőképző Központ tudományos igazgatójával beszélget Bocskai Zsolt:

- Sok vezető beosztásbanlévőnek jelent ujdonságot ez a fogalom, ez a két szó, hogy vezetői minőségkör?

- Hát merem remélni,ohyg nem, hiszen 4 évvel ezelőtt, amikor ezt a mozgalmat utjára indítottuk, akkor közel 5.000 vezetőknek küldtünk ki erről tájékoztatást. Közülük 1.800-2.000 fő válaszolt. Én ezt egy nagyon jó aránynak tartom, mert hogy ha egy kérdőívet póstán küldünk ki és a válaszok elérik a kiküldött kérdőívek egy harmadát az már egy jó aránynak számít. Ez ennél kedvezőbb.

- Mit jelent az, hogy Magyar MINőségkör Mozgalom?

- Már régóta foglalkoztunk azzal a gondolattal, hogy volt hallgatóink és az intézet között egy élő kapcsolatot lenne kívántos kiépíteni. Ugy gondoltuk, hogy ebben segítségünkre lehet egy ilyen mozgalom. Továbbá akkor, amikor olyan változások folyamatában vagyunk mint amiben most, olyankor azt hiszem, hogy különösen nagy jelentősége van a tapasztalatcserének.Tehát annak, hogy ugyanezt a problémát hogyan próbálják egyik-másik vállalatnál megoldani. Kíváncos lenne, ha ez nem maradna titok és ily módon a sikeres vezetési

(Ipargazdák.)

módszereket, eredményre vezető módszereket tudnánk elterjeszteni, tudnánk meghonosítani hazánkban. nem titkolom azt a szándékunkat sem, hogy ezt a kapcsolatot mi szeretnénk felhasználni arra is, hogy egy sokkal előbb kapcsolatot tartsunk fenn az intézet oktató, kutató tevékenysége és a piaci igények szükséglete között. Ez a kapcsolat alkalmat ad arra is, hogy olyan területekre, olyan témákra irányuljon oktatóink, kutatóink figyelme, amelyek eddig kimaradtak az intézet kutatási programjaiból, terveiből.

- Tapasztalatcseréről van szó, két irányú tapasztalata cseréről, egyrészt a vezetők találkoznak, emondják egymás gondjait, problémáit. Másrészt pedig önök itt a vezetőképző központban arról értesülnek, hogy mi történik kint az életben.

- Igen. Ez egy hallatlanul fontos dolog, mert egy problémára, piacra, szükségletre orientált képzési programot csak úgy tudunk elképzelni, ha az élettel állandó kontaktust tudunk tartani.

- Mi történik egy ilyen összejöveten?

- Vannak olyan minőség köreink, amelyek minden alkalommal más vállalatnál találkoznak. A vendéglátó vállalat minőségkör tagja, vezetője tájékoztatja a vállalat tevékenységéről a kör tagjait, azokról a problémákból tulajdonképpen, amelyek köré szervezhető a beszélgetés, a vita, az eszmecsere és így tovább. Vannak olyan minőség köreink ahova mi biztosítunk előadókat, tehát az OVK felkér neves szakembereket és ők tartanak előadásokat, vagy uram bocsá, foglalkozásokat, mert őszintén, az előadásos formát szeretnénk kerülni. Hiszen itt egy közvetlen, eleven, élő eszmecserére van szükség nem pedig valamiféle formális, hivatalos előadás megtartására.

- Kérem említsen néhány konkrét témát. Mivel foglalkoztak az utóbbi időben ezek a minőségi körök?

- Érthetően a legtöbb embert az adózás kérdései foglalkoztattak. Ebbe kértek segítséget és előadót tőlünk is. A másik a pénzügyi gazdálkodás további kérdései izgatták a kör tagjait. Pl. kötvény, váltó, különböző hitel konstrukciók és így tovább. De nem maradtak továbbra sem ki a programból, az olyan témák, amelyek első sorban a termelésnek, a gazdálkodásnak az emberi szféráját érintik. Itt különösen akorszerű és külföldön is jól bevált vezetési módszerek, technikák iránti érdeklődés volt nagy. A minőségkörök tagjainak az utánpótlását jelenti a továbbiakban is azok a hallgatók, akik nálunk végeznek. tehát utánpótlás úgy tűnik, hogy van, különösen ha a minőség körök is megérettet tesz

(Ipargazdák.)

nek annak érdekében, hogy mindazok akik új tagként jelentkeznek náluk, azok hasznosnak tartsák ezeket az összejöveteleket, Hiszen napjainkban annyi rendezvény van és oly sok különböző szerveződési lehetőség és olyan sok közösséghez, szervezethez tartozhat egy ember, hogy ilyenkor igazán újabb szervezethez, vagy újabb szerveződéshez csak akkor csatlakozik valaki, hogy ha annak értelmét látja.

- o o o -

KOSSUTH - adó.

ESTI MAGAZIN.

18 h. 30.

A mikrofonnál Bálint Attila. -
Időjárás előrejelzés. ---

Afagnisztán és Pakisztán megállapodott egy úgynevezett kibővített és átmeneti afgán kormány létrehozásáról. Ezt Cordovez ENSZ főtitkár-helyettes közölte, aki már jó ideje közvetít a két ország között és jelenleg Pakisztánban tárgyal. Az ENSZ diplomata elmondta, a kibővített kormány legfőbb feladata, hogy elősegítse a szovjet csapatok kivonását, amit egyébkétn az ENSZ felügyelete mellett hajtanak végre. Ugyancsak fontos feladata, hogy biztosítsa a két fél közötti későbbi megállapodás megvalósítását. Cordovez bejelentette azt is, hogy a soronkövetkező és feltehetőleg utolsó megbeszélések Afganisztán és Pakisztán között március 2-án kezdődnek Genfben és remélhető, hogy március 15-ik sikerül tető alá hozni az egyezményt, amely lehetővé teszi, hogy két hónappal később megkezdődjön a szovjet csapatok kivonása.

A Magyar Távíráti Iroda egyik délutáni jelentésében olvashatjuk, hogy a fejlett tőkés országok központi bankjai jelentősen növelték az utóbbi három évben a keleteurópai szocialista országoknak nyújtott hiteleiket. Ez egy összesítésben olvasható, amelyet a nemzetközi fizetéske bankja a BIS bocsátott közre. Hogy mi is ez a szervezet szerkesztőségünkben a pénzügyek szuakértőjét, Farkas Zoltánt kérdezem:

(EM.)

- A baseli nemzetközi fizetések bankját általában a bankok bankjának szokták tartani, tekintettel arra, hogy 1930 óta tehát alapítása óta a központi bankok, a nemzeti bankok vagyis a jegybankok a részvényesek. Van a BIS-nek egy alaptőkéje, bizonyos pénzügyi műveleteket folytat, első sorban a jegybankok közötti bank-kapcsolatokat ápolja. Hogy ha nyereségesen gazdálkodik, márpedig általában nyereségesen gazdálkodik, akkor a részvényesek részesednek. Így a Magyar Nemzeti Bank is, mint a BIS részvényese bizonyos mennyiségű osztalékra számíthat szinte mindegyik év végén.

- Annál is inkább érdekes ez mert Magyarország pl. 10.8 milliárd dollárral tartozik a BIS bankjainak, a SzU több mint 31 milliárddal. Az NDK 12.5-lel, Románia 2.4 milliárddal, hogy csak izelítőképpen említsek néhányat az adatok közül.

(Folyt. a következő oldalon.)

(EM)

- Európa és a Tengerentúl jelentős központi bankjai ilyen (?) mértékben járultak hozzá a kelet-európai országok eladósodásához. Nem is önmagukban a számok jellemzők, inkább azt mondanám, hogy a világgazdaságnak, vagy a világ pénzügyeinek ebben a kis területében tükröződnek a nagy tendenciák, hiszen ezek a számok nem ölelik föl mindazokat a hiteleket, amelyeket az említett országok, vagy bármilyen ország a kereskedelmi bankok hálózatától fölvelt, ez ennek csak a töredéke. Ámde az, amit a jelentés tartalmaz, hogy az elmúlt években a szocialista országok jobban eladósodtak, mint korábban; növelték az adósságukat, hogyha egy globális statisztikát vennénk, abból is ez derülne ki.

- Olvasok itt még két figyelemre méltó mondatot a jelentésben; az egyik hogy a BIS is jelzi azt a dilemmát, hogy miként lehet a korlátozott devizabevételekből finanszírozni a szerkezetváltozáshoz szükséges importot, másfelől pedig, hogy ezen országok hitelképességének a további megítélése a reformprogramok sikerétől függ.

- A reformprogramok sikerétől és a reformprogramok eltökéltségétől, ezt pedig sokan hangsúlyozták. Néhány ország példáját azért szeretném kiragadni. Románia: a BIS Bankoknak 2,4 milliárd dollárral tartozik. Románia egyike azon KGST-országoknak, amelyek nagyon-nagyon drasztikusan csökkentették eladósodásukat, igen-igen feszítő belső problémák föl vállallásával. Csehszlovákia: 3,7 milliárd dollárral tartozik, - ez már más eset. Csehszlovákia 1981-82 körül meghirdette az adósság - állomány teljes leépítését. Nem tartották be. Amikor kiderült, hogy hitelekhez tudnak jutni a világpiacra, akkor nem sürgették annyira a szerkezetváltást, hogy a belső életszínvonalat és a fejlesztési politikát teljesen fölálldozzák, hanem módosítottak a célon és egy viszonylag stabil adósságállomány vállalásával próbálják a szerkezetváltást végrehajtani. A harmadik ország pedig a Szovjetunió, amelyik - éppen azért, mert a nyersanyag árbevételei csökkentek - bizony szintén hozzákezdett egy újabb eladósodáshoz. Hozzáteszem, hogy a szovjet eladósnak nagyon-nagyon kemény fedezete van, - mondhatni konvertibilis fedezete: a szovjet nyersanyagkincs.

Matradjunk még mindig a gazdaságnál. Az amerikai Du Pont céget annak idején a teflonedényei miatt ismerhettük meg, ők gyártják ugyanis a műanyagbevonatot. Nagy megbeszélésükön persze nem csak az edényekről volt szó. A tudósító Orosz József:

(EM)

- A Du Pont a világ mondhatni legnagyobb vegyipari mammutvállalata, mintegy 150 ezer embert foglalkoztat és éves forgalma megközelíti az 50 milliárd dolárt. A cég mostani látogatását MARJAI JÓZSEF tavaly novemberi wilmingtoni tárgyalása előzte meg. Ott van egyébként a Du Pont székháza. Az amerikai vállalat és Magyarország forgalma tavaly 12 millió dollár volt. Magyar szemszögből nézve nem kevés. Mostani programjuk során tárgyalnak az Ipari Minisztériumban, a HUNGAROTEX-nél, a BUDAFLAX-nál és a CHEMOLIMPEX-nél.
- (angol szöveg) Ezt már Marx Schieber(?) úr, a cég kelet-európai igazgatója mondja. Azt, hogy kölcsönös üzletekre gondolnak Magyarországgal, vegyesvállalatok alapítására.
- Hallottam egy hírt, - vagy lehet, hogy ez pletyka - amely szerint lehet, hogy Mo. komplett gyárat fog vásárolni a jövőben Önöktől?
- Azt nem mondhatom, hogy pletyka, - válaszolta Schrieber úr - de viszont a hírt sem tudom megerősíteni, ti. ezt a magyar partnernek kell majd először bejelentenie.
- Úgy gondolom nem ez az első, de nem is az utolsó látogatás Magyarországon. Mi ennek az érdeklődésnek az oka?
- Erre Schreber? úr azt válaszolta, hogy cégük emberei szinte hetente járnak Magyarországra, - legközelebb majd a tavaszi BNV-n fognak kiállítani. Egyszerűen azért, mert érdekes számukra a magyar gazdasági reform és ígéretük szerint ezt a reformot gondosan figyelemmel fogják kísérni, mert úgy érzik, hogy a jövőben több együttműködésre lesz lehetőség Magyarország és a Du Pont között.

Amint műsorunk elején már mondtam, holtan találtak egy három hete eltűnt házaspárt. - Mégpedig a dunakeszi illetőségű Becő? Károlyt és feleségét. Fiúk, a 17 éves Ferenc viszont élve került elő; jelentkezett a rendőrségen. Azt, hogy hol bukkantak rá a holttestekre, nem tudatja a Belügyminisztérium közleménye, amely ugyanakkor hírül adja, hogy őrizetbe vétel mellett eljárást indítottak a gyilkosság elkövetésével alaposan gyanúsítható Sárosi Gyula ellen. A 28 éves, foglalkozás nélküli szigligeti férfi beismerő vallomást tett a rendőrségen. A Becő? családot jan. 18-án látták utoljára lakóhelyükön, Budakeszin. Szomszédaiak azt feltételezték, hogy külföldre távoztak, de ennek ellent mondott az, hogy amikor több mint egy héttel a házaspár és a fiú eltűnése után az udvarra benyitottak, ott állt a piros Opel,

(EM)

a garázsban a Ford, az udvar végében pedig még egy javításra váró személyautó és egy Zil teherautó is. A rendőrség most nyilvánosságra hozott közleménye cáfolja ezt a feltételezést és úgy fogalmaz, hogy a még most is tartó vizsgálat eredményéről később adnak tájékoztatást.

(folytatás a következő oldalon)

(EM.)

Nincs influenza járvány. Lehet, hogy csak egyelőre?

- Igen nincs. Annak ellenére, hogy hétről hétre mintegy 3.5 ezren kerülnek orvoshoz ilyen panaszokkal, vagy meghűléssel, esetenként mumsszal. A közegészségügyi szakemberek járvány veszélyesnek akkor minősítik a helyzetet, amikor hetente 8.000-nél több új beteget vesznek fel. A KÖJAL járványügyi osztályán midnene setre azt tanácsolják, hogy már az első tünetek megjelenésekor forduljon mindenki orvoshoz és lehetőség szerint ne menjen közösségbe.

Ha kiélezem a kérdést, no nem az influenzáét, akkor ugyis fel lehetne tenni, hogy a piac vagy az ész érvei döntenek-e a felszámolás alatt álló veszprémi állami építőipari vállalat egyik épületének sorsáról. Munkahely lesz-e vagy raktár. Horvát Gyula a felszámoló szervezet legujabb dilemmájáról tudósít:

- Kilencedik hónapja működik a felszámoló szervezet a Veszprém megyei állami építőipari vállalatnál és ez idő alatt mitnegy fél milliárd forint értékű vagyont értékesítettek a 800 milliós eszköz-állományból. Most új döntés előtt áll a felszámoló szervezet és amint azt Krankovics Istvántól a pénzügyi központ megbízottjától, a felszámolás alatt lévő VÁJÉV ügyvezető igazgatójától hallottam nem kis dilemmát okoz a közvetkező lépés. Ugyanis a VÁJÉV 12.000 négyzetméteres üzemcsarnokának értékesítéséről van szó. Ehhez tartozik még egy meo épület, laboratóriumokkal, valamint egy korszerűen gépesített rampás, vagyis kirakodós raktár. Erre a 100 milliós épület együttesre írásban bejelentette igényét a Bakony Művek. Ugyanakkor a rampás raktárra külön jelentkező is akadt. Az egyik az ingatlankezelő vállalat a másik a Komfort. A felszámoló szervezet most azért nincs könnyű helyzetben, mert noha a Bakony Művek nem kínálja azt a telejs összeget, amit szeretnének kapni, de ez a nagyvállalat ebben a megvásárolandó épület együttesben újabb ezer főt tudna foglalkoztatni. Ráadásul, ha hazánk valamiként bekapcsolódik a személyautó gyártásba, vagyis a főegységek gyártásába, akkor a Bakony Művek közelsége miatt, hiszen telek-szuomszéd a VÁJÉV és a Bakony Művek, szóval ha részt vállalnánk az autógyártási együttműködésben, akkor kifejezetten ideálisan tudnák kihasználni ezt a 12.000 négyzetméteres nagy csarnokot és a hozzá tartozó meot illetve a rampás raktárt. A pénzügyi központ képviselőjének természetesen azt a dolga, hogy minél jobban értékesítse a vagyontárgyakat. Hogy a két lehetőség közül melyiket választják a szakemberek, az az elkövet

(EM.)

kezendő hetekben dől el.

Szabolcs-Szatmár jó ideje már, sőt mondhatni évtizedek óta foglalkoztatási gondokkal küzd. Régen ahhoz fűződtek érdekek, hogy ne maradjanak valamennyien amegyében, hanem a bpesti, a borsodi iparvidék építésénél vagy a már működő üzemekben keressenek munkaalkalmat. Ahány munkahelyet helyben sikerült megteremteni az nem volt eléég. Most is több ezren várják, hogy elhelyezkedhessenek. Nem csoda hát, ha a szokottnál is különösebb érdeklődés kísérte a megyei tanács VB ülését, ahol a munkaerő gazdálkodás szerepelt a napirenden. Munkatársunk Pallai János a megyei tanácsosztályvezetőjével, Juhász Gáborral beszélgetett:

- legalább 3.400 ember vár munkaalkalomra, munka lehetőségre Szabolcs-Szatmár megyében. Milyen eszközök állnak a rendelkezésükre, hogy munkahelyet teremtsenek ebben a megyében?

- Csináltunk egy felmérést és hát mindent úgy szerbe -számba vettünk. És ez azt mutatta, hogy ha nem történne munkahely fejlesztés, akkor a munkaerőforrás területen 10.000 körüli nagyságrendet is elérhet. Mi ezt a 80-as években az asztalra tettük, különböző szervek segítettek is a megoldás enyhítésében. Megoldani nem tudtuk úgy azzala pénzzel sem. Majd később aztrán jött a gazdaságilag elmaradott körzetek számára odaitélt pénzösszeg a kormány által, amiből a megye is részesül kb. 860 millió forint összegben. 88-89-90-ben 2.5-3.000 munkahelyet teremtenénk ebből és január 1-től pedig életbelépett a foglalkoztatási alap, amely további munkahely teremtésre ad lehetőséget, ezres nagyságrendre saccoljuk most. A pályázatok jövőgetnek be az osztályra és ezeknek az elbírálása után terjesszük fel az Állami Bér és Munkaügyi Hivatalhoz.

- Ha jól hallottam 25 vállalattal, tszszel már ilyen előszerződés félét is kötöttek.

- neki is kedztek aberuházások megvalósításához. Igyekeztünk olyan vállalatokkal, gazdasági megálalpodásokat kötni, amelyik perespektivikusan tudja biztosítani a foglalkoztatást. Jól értékesithető, gazdaságosan értékesithető termékeket gyártanak. A mezőgazdaság amely helyi termékek feldolgozására alapozódik. No hát koránt sem oldja meg ez sem a gondjainkat. Ezt tovább kell folytatnunk és a nyolcadik ötéves tervre is marad még feladatunk ebben a dologban.

-- Mennyit kereshetnek ezeken am unkahelyeken az emeberek? Mert ha jól tudom itt már évek óta az is gond, hogy igen alacsony fizetésű munkahelyekre is tömegesen pályáznak.

(EM.)

- Ez részben az ipar strukturájából is adódik, részben pedig, hát egy ilyen munkaerő piaci helyzetből fakadóan is jelentkezik egy ilyen különbség. Kikötöttük azt, hogy a bérszínvonalon mennyi lehet az a nagyságrend, amivel hát annak az illetékes gyárnak vagy tsznek a dolgozóit részesíteni kell.

- És mennyi ez?

- Változó dolog. Attól függ, hogy milyen termék gyártásáról van szó. Minden esetre úgy igyekeztünk valahogy megoldani, hogy ha gyár-egységről van szó, akkor kötöttük ahhoz, hogy lehalább az anyavállalat körzetének a szintjét hát érje el. Ott ahol pedig tszekről vagy állami gazdaságról volt szó, ott pedig azért annak a termék gyártásának megfelelő szuintü bérszínvonalat próbáltunk -

- Kialkudni?

- Kialkudni. Hát ez alku tárgya is tulajdonképpen ez az egész vállalkozásszerű valami, amit most kezdünk megtanulni.

Tudjuk, hogy a szállítási csúcs össze van a vasutnál. Meg azt is, hogy ilyen télen, kevesebben szállittatnak. No de ennyivel. **MÉSZÁROS ANDRÁS** a MÁV vezérigazgató helydettese Márványi Péternek beszél az okokról és a következményekről:

- Egy hét alatt mintegy 2.5 ezerrel csökkent a fuvaroztatók vasuti kocsi igénye.

(Ismétlés.- Lásd a z 542. oldalon.)

(Folyt. a következő oldalon.)

(EM)

- Hallottak tehát az áprilisi tarifaemelésről. Ez kizárólag az áruszállítást érinti. De maradjunk még mindig a vasútnál és egy korábbi hírnél, amelyből Önök arról értesülhettek, hogy a Szovjetunióban egy vonatbalesetnél mérgező-anyag ömlött ki és emiatt ki kellett cserélni a méreggel átitatott földet, ki kellett telepíteni a környéken lakókat. Mindez ott példás gyorsasággal történt. - Vajon a MÁV hogyan készül föl a veszélyes anyagok szállítására? Egy esetleges balesetre? Munkatársunk, Rózsa Péter / dr. Maier József főtanácsost kérdezte erről.

- Kezdjük talán egy mini eseménynaptárral. 1984 Ménfőcsanak.

- Itt a vasúti berakás előtt az akkumulátorokban lévő ólom a talajba került és emiatt a talajt itt ki kellett cserélni.

- 1986 Rákosrendező.

- Itt egy hordóból szivárgott ki gáz, ami azért volt különös meglepetés számunkra, hogy a halálfej rajta volt a kocsin, ami a "mérgezés" jelt mutatta és ennek ellenére eléggé sokáig tartott az, hogy körültekintően járjanak el: pár embert kisebb mérgezéssel kórházba kellett szállítani.

- Ami egyre gyakoribb: veszélyes árut kell fuvarozni. Hogyan készült fel a MÁV a veszélyes anyagok szállítására, aminek számos nemzetközi szabálya, szabványa érvényes már?

- Magyarország centrális európai fekvése, vagy legalábbis tranzit útvonalon való fekvése azt eredményezi, hogy mi itten észak-dél, kelet-nyugat között fuvarozunk és létezik egy szabályozás a szocialista országok között; létezik egy belföldi, létezik egy nyugati országokra vonatkozó. Minden vasúti dolgozónak ezt a három szabályozást ismernie kell. Létrehoztuk a vasúti vegyi elhárító egységünket, amely egy operatív egység. Egy bármikor bekövetkező baleset elhárítására szolgál.

- Mit tud ez a vasúti vegyi elhárító-szolgálat?

- Éjjel-nappal üzemel, kiváló felszerelésekkel. Többek között ugye olyan műszereik vannak, amelyek szikramentesek, légzőkészülékeik vannak és van átfejtőberendezések, hogy savat, lúgot, minden veszélyes árut meg tudjanak semmisíteni.

- Más a belföldi, más a KGST-országokon belül érvényes és megint más a nemzetközi szabályrendszer. Miért nem lehet ezt egységesíteni?

(EM)

- Ez az egységesítés most van folyamatban. Azt hiszem, hogy ennek minden fuvaroztató és minden vasutas kollegám örülni fog, mert az a gát éppen olyan veszélyes, ha Pozsonyban adom fel; épp olyan veszélyes, hogyha Leninvárosban adom fel. Remélem, hogy ebben az évben elfogadásra kerül.

- Az Ön asztalán egy plakátot találtam. Ha megengedi ide emelném, itt különböző jelzések találhatók. Halálfejet látni egyik-másik táblán, tűzjelzéseket, stb. - ezek nemzetközi, vagy csak a hazai szállítás jelzései?

- Ezek a veszélyességi bárcák mind a szocialista, mind a nyugati országokban és az összes közlekedési ágaknál azonos. TEhát ha feltesznek egy tűzveszélyes bárcát Japánban, az kérem szépen Hamburgig mindenütt érvényes, de ha fuvarozzák - ugye Japánról lévén szó - hajón is, vasúton is, repülőn is ez a bárca megfelelő.

A családsegítő központ olyan intézmény, ami szellemi és anyagi segítséget nyújt a rászorulóknak. 36 már működik az országban, de 300 kellene. Emiatt rendezett országos konferenciát a Közalkalmazottak Szakszervelete, megtárgyalva a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság közelmúltban végzett vizsgálatának tapasztalatait is. ERzért beszélget a KNEB elnökével, Ballai Lászlóval munkatársunk, Tarján Miklós.

- Működik a tanácsok mellett gyámügy, nevelési tanácsadó, idősekről gondoskodnak, a családsegítő központok, családsegítő szolgálatok miben tudnak mást, miben tudnak újat hozni?

- Hát a család egészét közelíti, tehát nem részkérdésekkel van kapcsolatban, mint az eddigi, hagyományosnak mondható szocialis ellátórendszerek. Ahol anyagi segítségre van szükség - és ebben a társadalom részvétele, de a kormányzaté, meg a helyi tanácsoké is szükségesé válik - ezt is megadja. Emellett konfliktusokat, amelyek létrejönnek az élet minden napjában emberek között, így a családokon belül is, oldani tud. Volt olyan - itt nyilván idős emberről van szó - , hogy életfeltételein segítsenek; szántottak a kis háztáji parcellán és találkoztunk olyannal is, amikor jogsegélyt adtak, hogy valamilyen kérdés elintézésében hogyan induljanak el.

- Ön elmondta előadásában, hogy kb. 300 ilyen családsegítő központra lenne szükség. Önök egy sor javaslatot is megfogalmaztak, hogy hogyan

(EM)

kell ezeket a központokat kialakítani.

- A kísérlet 1985-ben indult. 86 végére be kellett volna fejezni. Úgy tűnik, hogy lezárható a kísérlet és a tapasztalatok alapján kell egy magasszintű jogszabály, - mert ilyen, mivel kísérletről volt szó, eddig nem alkotódott meg - bár ennek a jogszabálynak ügyelni kell majd arra, hogy adjon módot arra, hogy helyileg rugalmasan tudjanak majd működési szabályzatot, ügyrendet kialakítani. Nagy szükség van arra, hogy létrejöjjön családsegítő központokban a szükséges szakember-képzés is.

Budapest útjainak egynegyede földút. Ha szigorúan vennénk azokat a bizonyos normatívákat, akkor lehet, hogy csak jóindulatúlag lehetne a fővárost "várossá" nyilvánítani. A külső kerületek lakói most kószolgatják az önerős útépités fogalmát. A dolog lényege: a költségek négyötödét, az anyagot a tanács biztosítja, a többi meg az ott élők. A részletekről Hegedüs Péter / Farkas Gyulát, a Fővárosi Tanács munkatársát kérdezte.

- Hány km-nyi földútnak a beépítésére számítanak ezzel a módszerrel? Most, hogy az emberek egyébként is jelentős mértékben le vannak terhelve anyagilag?

- Nézze, mi kísérletképpen indítottuk el ezt az önerős útépitést, a főváros 30 mio ft-ot, a kerületi tanácsok 45 mio ft-ot szánnak erre. Mi bízunk benne, hogy ehhez ha a lakosság mintegy 20 mio ft-ot hozza hozzá, akkor ebből megvalósul ez az útépités, amit mi célul tűztünk ki.

- Van már jelentkező? Jelentkeztek már különböző kerületekből?

- A II-ik és a XXII-ik kerületből már konkrét utcacímekkel, kész kiviteli tervekkel jelentkeztek. Nagyon erős a XVI-ik ker- ben és a XVIII-ik ker- ben a készülődés, bár a többi kerületben is is van igény, de úgy látszik, hogy a kerületi tanácsok nem bírják a megfelelő fedezettel, tehát nem tudják az állami támogatást adni. Akkor viszont a főváros sem tud hozzájárulni. A Közlekedési Minisztérium a múlt évben végzett felméréseket ún. kisterhelésű lakóutak építésével kapcsolatban. Egy telepre 15 ezer ft-nál több költség nemigen juthat. Az anyagköltség útépités esetében kb. 75-80 %-ot képvisel, a lakosság a 20 % terhet vállalná az önerőt útépitésből.

- Ezt a 20 %-ot be kell fizetni egy útépitő vállalathoz és akkor azok

(EM)

elvégezük a munkát? Vagy pedig hova kell befizetni?

- Ha a kerületi tanács a gazdája, ő a lakosok nevében elvállalja a beruházói teendőket, neki erre külön, elkülönített számlája van.

- Hogyan zajlik egy ilyen OTP-építés? Tehát az utca lakói összefognak, hogy "mi most végre szilárd burkolatú utat szeretnénk az utcánkban"...

- Az alapfeltétel az, hogy az utcában azok a közművek, amelyek a napi ellátáshoz szükségesek, már készen legyenek, mert olyan burkolatú utat szabad csak építeni, amire burkolatbontási tilalom vonatkozik, tehát öt évig ott nem szabad hozzányúlni ehhez az úthoz.

Tegnap este beszélünk a Magazinban arról, hogy megszűnt az ebadóü és nincs oltási díj, pedig 50 mio ft-ba kerül évente a kutyák beoltása veszettség ellen. Többben telefonáltak: "erre van pénze az államnak, hogy a kutyatulajdonosokat támogassa?" A félreértéseket elkerülendő, nem erről van szó, hanem valamennyiünk egészségének védelméről. DE halgassák Dénes évát.

- Magyarországon 1967 óta terjed a betegség, elsősorban a vadon élő állatok kapják meg ezt a betegséget s tőlük a háziállatok, - főként a kutya hozza be közénk. Azzal tehát, hogy a veszettség ellen beoltják az ebeket, megszakítják ezt a közvetítő láncot s bennünket, embereket védenek a megbetegedéstől, vagy a még ennél is rosszabbtól. Ha így nézzük a dolgot, akkor talán már nem sokallják az erre költendő pénzt. Ezt a bizonyos 50 mio ft-ot egyébként, ami az oltóanyagra elég, nem kapta meg külön a Mezőgazdasági Minisztérium, - pontosabban annak Állategészségügyi Szolgálat. Most is ugyanannyi az ún. járványvédelmi keret, mint eddig s ebből vették el az eboltásra szükséges 50 mio ft-o A maradékból kell megoldani a száj- és körömfájás, a sertéspestis, a brucellózis? és sorolhatathatnám még, milyen állatbetegségek elleni védőoltásokat; megakadályozni a megbetegedést és útját állni a haszonállatokat elpusztító járványoknak.

(folytatás a következő oldalon)

(EM.)

Fél perc múlva 19 óra. A külföld eseményei:

Afganisztán és Pakisztán gyakorlailag megálalpodott egy átmeneti afgár kormáény létrehozásáról. Erről és természetesen Gorbacsov csapatkivonási bejelentéséről nyialtkozott sajtóértekezletetén a szovjet külügyminiszetr helyettes. íBarát Józsefet hallják:

- Különlegesen kedvező lehetőség nyílt az Afganisztán körüli problémák politikai rendezésére. Ahhoz azonban, hogy a folyamat lezáruljon, minden érdekelt fél együttműködésére felelős magatartására van szükség. Így nyilatkozott Kovaljov első külügyminiszetr helyettes mai sajtótájékoztatóján. Kérdésre válaszolva elmondta, hogy az afgán pakisztáni tárgyalások utolsó genfi fordulójraa gyakorlatilag készen áll minden dokumentum, csak a dátumokkal és persze az aláírásokkal kell kiegészíteni azoakt. Kovaljovnak feltették azt a kérdést, hogy nem volt-e hibás a 8 ezstendő előtti döntés a szovjet csapatok bevonulsaáról. Illetve, hogy győzelemként vagy vereségként értékeli a szovjet fél a mostanra kialakult helyzetet. Kovaljov hangoztatta ezekre a kérdésekre, hogy a SzU számára midnig is a barátság és a jószomszédi viszony megtartása volt a legfontosabb. MOst először az első külügyminiszter helyettes szájából hangzott el az információ, hogy a SzU ember veszteségei jelentősek voltak Afganisztánban. Akárcsak a többi félé. Kovaljov kijelentette, h ogy erről nemsokára pontos adatot közöl a honvédelmi minisztérium.

Az afganisztáni helyzet és a bejelentett szovjet csapatkivonások hátteréről hallgasásk meg Keleti Miklós hirmagyarázatát!

- Amir M. gorbacsov tegnap bejelentett, tulajdonképpen nem újdonság. Néhány héttel ezelőtt SDevardnadze külügyminiszter és Geraszimov szóvivő már leszögezte, ha Genfben létrejön a megállapodás a rendezés nemzetközi garanciáiról a SzU 60 napon belül megkezdí csapatai kivonását. Elhangzott már az a nagyon lényeges kitétel is, hogy a SzU nem várja meg az új afgán koalíciós kormány létrehozatalát. Az már kizárólagos afgán belügy lesz.

(Ismétlés. Lásd a 543. oldalon.)

Az amerikai sajtó részletesen ismertette M. gorbacsov szovjet főtitkár bejelentését az Afganisztánban állomásozó szovjet csapatok kivonásáról és egyöntetűen úgy vélik, hogy a terv jelentősen elősegitheti az afganisztáni probléma rendezését. A hivatalos washingtoni álláspontot hírek szerint Shultz külügyminiszter fogja ismertetni a hónap második

(EM.)

felében esedékes moszkvai megbeszélésein. Az NSZK kormánya üdvözölte Gorbacsov bejelentését és mint Ost kormáényszóvivő elmondta, ez a lépés minden bizonnyal hozzájárul a probléma politikai megoldásához. Ugyancsak üdvözölte a szovjet bejelentést a francia külügyminisztérium és méltatták a döntést a vezető brit lapok is.

Moszkvában megkezdődött a decemberben aláírt szovjet-amerikai rakéta szerződés ratifikációs eljárása. Először a legfelsőbb tanács két házának külügyi bizottságai ivtatják meg az egyezményt. Sevardnadze külügyminiszter a vitában rámutatott, hogy a szovjet-amerikai rakéta megállapodás jó alapot teremt a leszerelés folytatásához és növeli a reményt, hogy meg lehet fékezni a fegyverkezési hajszát. Ligacsov a KB titkráa hangsúlyozta, hogy a szerződés az egész világ javát szolgálja. Jazov hadseregtábornok, honvédelmi miniszter pedig kijelentette, hogy a SzU kész további reális leszerelési megállapodásokra.

Ürfegyver kísérlet kezdődött az Egy. Államokban azzal a céllal, hogy kipróbálják vajon az ellenőrző műszerek meg tudják-e állapítani melyik ellenséges rakétán van éles robbanótöltet és melyiken nincs. A Kap Kanaverál-i űrközpontból fellöttek egy hordozórakétát, amely 15 darab robbanótöltethez hasonló eszköz juttat a világűrbe. Egyidejűleg megfigyelő berendezéseket is fellöttek és ezek valamint 250 földi állomás adatai alapján próbálják azonosítani az ellenséges fegyver szerepét játszó rakétákat. Az amerikai ürfegyverkezési program meghirdetése óta ez az eddigi legnagyobb ilyen jellegű kísérlet, amelynek eredményeiről várhatóan 10 nap múlva hoznak nyilvánosságra adatokat Washingtonban.

Nincs bihonyíték arra, hogy Waldheim osztrák államfő háborús bűnöket követett el, bár valószínű, hogy beosztásánál fogja tudott az ember-telenségekről. Egyebek köztöt ezt tartalmazza az a jelentés, amelyet az elnök multjával foglalkozó nemzetközi történséz bizottság vizsgá-latairól most hoztak nyilvánosságra. Maga Waldheim úgy nyilatkozott, hogy továbbra sincs szándékában lemondani államfői tisztségéről. A bécsi kormány mai ülésén foglalkozott az államfő 2. világháborús tevékenységét összefoglaló jelentéssel.

Az NDK hatóságok szabadlábra helyezték a januári berlini rendzavarás

(EM.)

még egyetlen, őrizetben levő résztvevőjét. A hat hónap szabadságvesztés re ítélt nő számára lehetővé tették a kiutazást az NSZK-ba. A közlemény szerint az utolsó letartóztatott megtartotta NDK állampolgárságát is és családjával ma az NSZK-ba érkezett.

Török külügyminiszter helyettes tárgyal Athénban. A két ország közötti párbeszéd megindulása óta ez az első magasrangú török politikus aki Görögországba látogat. Emlékeztet, hogy papandreou görög és özal török miniszterlenök aközelmúltban Svájcban találkozott és akkor egyeztek meg, hogy rendezik akét ország kapcsolatait.

A lengyel gazdaság fellendítéséhez is pénzre, sok pénzre lenne szükség. Most úgy látszik végre megmozdult az eddig roppant tartózkodó és szőrös szivü nyugati nagytőke és ismét foglalkozik a lengyel igényekkel. László Józsefet hallják Varsóból:

- Varsóban aközeljövőben létrejöhet a lengyel mezőgazdaság fejlesztését szolgáló alapítvány, mégpedig az amerikai Rockefeller alapítvány támogatásával. Ez egyébként mrá a második olyan alapítvány lesz amely amerikai pénzt kap. Hiszen a múlt héten Varsóban járt az amerikai külügyminiszter helyettes 10 millió dolláros csekket adott a katolikus egyház alapítványának, amely a vízellátás javítását tűzte ki célul a lengyel falvakban. Amint az egyik lengyel mezőgazdasági miniszterhelyettes közölte, a második alapítványról folytatott tárgyalások gyakorlatilag befejeződtek és már csak az aláírás maradt hátra. Erről az alapítványról egyébként még három évvel ezelőtt, Jaruzelski tábornok tárgyalta New Yorkban David Rockefellerrel. A cél a lengyel mezőgazdaság, az állattenyésztés és növénytermelés modernizálása, az élelmiszer feldolgozás korszerűsítése. A tudósító értesülése szerint az egyik első lépés lenne egy olyan üzem kiépítése amely a lengyel sonkát tudná a nyugati piacok igényeinek megfelelően csomagolni és ezzel akár meg is duplázhathná az exportált árú értékét. Ezt látszik megerősíteni, hogy az alapítvány egyik deklarált célja a sertéstermesztés felfuttatása, illetve a meglévő feldolgozó kapacitás jobb kihasználása. Egyelőre nem tudni pontosan mennyi pénz áll rendelkezésükre, csak az biztos, hogy minden leheztésges forrásból kaphat pénz az új alapítvány, kormánypénzekről magán adományokig, örökségtől ajándékig, kötvénytől váltóig. Az alapítvány egyébként bekapcsolódik a lengyel kormány által meghatározott mezőgazdaság fejlesztési programokba, hogy elősegítse a modern technika elterjesztését és ebben együttműködik majd lengyel kutató központokkal is.

(EM)

Moszkvában M.Gorbacsov, a szovjet párt főtitkára fogadta Lothar Späthet, a Kereszténydemokrata Unió elnökhelyettesét, Baden-Württemberg tartomány miniszterelnökét. A nyugatnémet politikus elsősorban a szovjet vállalatok és nyugatnémet cégek együttműködéséről tárgyal a szovjet vezetőkkel.

Olcsó áru nincs, a drága viszont megfizethetetlen... A Szovjetunióban helyi kényszerintézkedéseket kellett hozni a kiskeresetűek védelmében.

- A SZU néhány térségében és városában - köztük Lettországon és Leningrádban - maximálták bizonyos gyerekruházati áruk és elsősorban a nyugdíjasok igényeit kielégítő cikkek árát, minthogy azok elszakadtak reális értéküktől és az érintett rétegek anyagi lehetőségeitől. Mint a TASZSZ kommentátora megállapította; a szovjet gazdaság reformjának első, igazán érezhető eredménye, hogy jelentősen nőttek az árak mindazoknak az ágazatoknak a ermékeire, amelyek már tavaly áttértek az új gazdálkodási feltételekre. A hiány helyzete közben nem enyhült, aminek eredményeként olyan rétegek, - az alacsony fizetésűek, a kisnyugdíjasok, a sok-gyerekesek is - a drágább árukat kellett megvegyék, amelyeknek ez komoly terhet jelent. Nincs más választásuk; minthogy az olcsóbb cikkek egyszerűen eltűntek a boltokból. Az állami tervbizottság emiatt a napokban új állami megrendeléseket adott ki olcsó fogyasztási cikkekre, ez a vásárlók nagy részének tetszésével találkozik, ugyanakkor a reformközgazdászok úgy vélekednek, hogy új, kötelező központi mutatókat loptak vissza a gazdaság működésébe. Mint a TASZSZ megállapítja: kényszerű lépésről van szó. Az igazi szabályozó erő csak a telített piac, a vásárló diktátuma lehet; ám amíg ez csak álom, addig újra és újra adminisztratív intézkedésekre lesz szükség az árak letörése érdekében.

Romániában 125 vállalati, gazdasági vezetőt mentettek fel tisztéséből. Az indoklás szerint a leváltott igazgatók, főmérnökök és főkönyvelők elhanyagolták a munkaszervezést és általában nem megfelelően látták el munkakörüket. A bukaresti jelentés szerint a leváltottak ráadásul valótlan adatokat tüntettek fel a tervjelentésekben és ezzel

(EM)

biztosítottak maguknak indokolatlanul magas jöveddelmet.

A megszállt arab területeken kialakult helyzetről tájékoztatta a Magyar Szolidaritási Bizottság elnökét, JAKAB SÁNDOR-t a Palesztin FELszabadítási Szervezet Központi Tanácsának tagja, Saleszrafat Handan (?). Mint mondotta, a több mint két hónapja megindult tömeges felkelés célja, hogy felszámolják a megszállást, majd független palesztin államot hozzanak létre. A Magyar Szolidaritási Bizottság elnöke támogatásáról biztosította a palesztin nép igazságos küzdelmét.-

Közben a stúdióba érkezett sportszerkesztőnk, Földi Attila.

- Calgaryban, a Téli Omlimpiai Játékok színhelyén Juan A.Samaranch két felhívásával kezdődött meg a Nemzetközi Olimpiai Bizottság 93-ik ülésszaka. Az olimpiai mozgalom vezetője éles hangú ítéletet mondott mondazok felett, akik nehezítik a világszerte kibontakozó doppingellenes harcot, a tiltott készítmények használói közé tartoznak, vagy azok szedésére bírják rá a sportolókat. Samaranch fölszólította a kormányokat, hogy egyszer s mindenkorra szüntessék be az olimpiai játékok bojkottját. Politikai eszközeikkel ne gyakoroljanak nyomást az iolimpiai mozgalmakra, nemzeti olimpiai bizottságaikra.

- A Magyar Kézilabda Szövetségben elkészítették a férfi MNK döntőjének sorsolását. -----

- Labdarúgóhírek, sérülések, stb.

Időjárásjelentés:

Ma 4 - 9 fokig emelkedett a hőmérséklet, csak a keleti, de főképp az északi megyékben maradt borult az idő és ott tartósan esett az eső. Másutt az ország nagy részén szépen sütött a nap, de helyenként viharos északnyugati szél fújt. Nyugat felől újabb felhőzet, de ugyanakkor enyhe levegő érkezése várható. Szerdán többször lesz erősen felhős az ég, bárhol lehet kisebb eső. Éjszaka tovább mérséklődik, napközben viszont megélénkül a nyugati szél. Éjszaka 0 és -5, napközben 2 és 7 fok között alakul a hőmérséklet. A fővárosban éjszaka lassan befelhősödik az ég, napközben pedig fölszakadozik a felhőzet. Kisebb eső

(EM)

lehetséges. Éjszaka -2, koradélután 6 fok közelében lesz a hőmérséklet.

Kedves hallgatóink ezzel az EM véget ért. Búcsúzik a szerkesztő, műsorvezető, Bálint Attila.

-000- -000- -000-

PETŐFI-adó

HIREK

21.00 h

A SZU reméli, hogy Afganisztán semleges és el-nem-kötelezett állam lesz. - Ezt Gromiko szovjet államfő hangsúlyozta a lengyel külügyminiszterrel megtartott találkozásán. Főként nemzetközi politikai kérdésekről esett szó Gromiko és Orzehowski mai tárgyalásain. A lengyel diplomácia vezetője megbeszéléseket kezdett SEvardnadze szovjet külügyminiszterrel.

Tűz volt a Budapest és Varsó között közlekedő Bathory-Expressen. A MÁV tulajdonában lévő vagon Lengyelországban gyulladt ki. Egy utas, akinek kilétét eddig nem sikerült megállapítani..... A tüzet eloltották és okát bizottság vizsgálja.

A hamburgi államügyészség vizsgálatot indított azzal az okmánnyal kapcsolatban, amelyet a DER SPIEGEL című nyugatnémet hetilap közölt Waldheim háborús tevékenységéről. Az ügyészségi közlés szerint a szóbanforgó - állítólag 1942-ben írt távirat - az eddigi bizonyítékok szerint hamisítvány. A DER SPIEGEL legutóbbi számában külön föl-hívta a figyelmet arra, hogy a vitatott távirat hitelességét ellenőrizték.

Irán öt Mirage-típusú iraki gépet lőtt le az elmúlt két nap során. TEheráni források hosszú hónapok óta először adtak hírt az Öböl fölött vívott légicsatákról. Iraki hadijelentések egyelőre nem szólnak a légi ütközetéről.

(hírek 21.00 h)

A szovjet? kormány határozottan tiltakozott Japánnál amiatt, hogy a szigetországban szovjet képviseletek épületei előtt provokációs megmozdulásokat tartottak. Az erről szóló nyilatkozatot ismertették Japán moszkvai nagykövetével. A dokumentum megállapítja, hogy a helyszínen tartózkodó rendőrök szemet húnytak az események fölött. A tiltakozó-jegyzék hangsúlyozza, hogy a szélsőjobboldali elemek szovjetellenes megmozdulásai kárt okoznak a szovjet-japán kapcsolatoknak.

Két halálos áldozata is van annak a szélviharnak, amely végigsöpört Nagy-Britannián. A 160 km-es sebességű orkán fákat döntött ki és elektromos vezetékeket szaggatott le. Több ezer ház áram nélkül maradt. A meteorológusok szerint a szélviharral együttjáró esőzést valószínűleg sűrű hóesés követi majd.

Hazánk időjárásáról. -----

-000- -000- -000-

KOSSUTH-adó

HÍREK

22.00 h

Afganisztán és Pakisztán megállapodott egy ún.kibővített és átmeneti afgán kormány létrehozásáról. Ezt Cordovez ENSZ-főtitkárhelyettes közölte, aki már jó ideje közvetít a két ország között és jelenleg Pakisztánban tárgyal. Az ENSZ-diplomata elmondta: a kibővített kormány legfőbb feladata, hogy elősegítse a szovjet csapatok kivonását, amit egyébként az ENSZ felügyelete mellett hajtanak végre. - Ugyancsak fontos feladata, hogy biztosítsa a két fél közötti későbbi megállapodás megvalósítását. Cordovez bejelentette azt is, hogy a soronkövetkező - és feltehetőleg utolsó - megbeszélések Afganisztán és Pakisztán között március 2-án kezdődnek Genfben és remélhető, hogy március 15-ig siekrül tető alá hozni az egyezményt, amely lehetővé teszi, hogy két hónappal később megkezdődjön a szovjet csapatok kivonása.

Jelenleg egy szovjet hadsereg van Afganisztánban. A csapatok létszámát a kivonási ütem meghatározásával párhuzamosan fogják közölni -mondta egyebek között mai sajtóértekezletén Kovaljov, a szovjet külügyminiszter első helyettese. A tudósító Baráth József.---(Ismétlés.)

Pakisztán külügyi államminisztere szerint Gorbacsov főtitkár bejelentése az afganisztáni szovjet csapatok kivonásáról megerősíti a reményt, hogy rövid időn belül rendezni lehet az afgán problémát. Pakisztán a maga részéről kész fokozni erőfeszítéseit ennek érdekében -tette hozzá az iszlamabadi politikus.

A szovjet-amerikai rakétaszerződés mielőbbi washingtoni ratifikálását és további leszerelési lépéseket sürgetett Kohl nyugatnémet kancellár és Genscher külügyminiszter, amikor befolyásos amerikai törvényhozók egy csoportjával találkoztak. A kancellár egy héttel washingtoni utazása előtt ismét fölvetett, hogy a NATO tervett átfogó leszerelési koncepciójának keretében szükség lenne arra is, hogy jelentős mértékben és ellenőrizhető módon csökkentsék az 500 km-nél kisebb hatótávolságú nukleáris eszközöket.

(hírek 22.00 h)

A SZU és a Német Szövetségi Köztársaság európai politikai szerepéről volt szó Gorbacsov főtitkár és Lothar Späth nyugatnémet tartományi miniszterelnök moszkvai megbeszélésén. A részletekről hallgassák meg tudósítónkat, Baráth Józsefet:

- RENDhagyó módon kezdődött M.Gorbacsov és L. Späth Banden-würtembergi miniszterelnök találkozója. Az SZKP főtitkára és a Kerszténydemokrata Unió elnökhelyettese megtekintette azt a számítógépes oktatóberendezést, amelyet szovjet és badeni cégek közösen terveztek, ill. gyártottak. A párbeszéd során Gorbacsov ingadozónak nevezte az NSzK reakcióját arra a szovjet kezdeményezésre, amelynek megfelelően Moszkva minden eddigénél szorosabbra fűzhetné politikai és gazdasági kapcsolatát Bonnallal. A szovjet ajánlatot gondos mérlegelés előzte meg, az új gondolkodásmód jegyében - mondta az SZKP főtitkára. A világ békéje csak Európa aktív együttműködésével biztosítható, - folytatta. Az új Európa-politika pedig elképzelhetetlen a szovjet-nyugatnémet kapcsolatok intenzitásának növelése nélkül. A szovjet vezető arról biztosította beszélgetőpartnerét, hogy Moszkva folytatni fogja azt a politikát, amelynek eredményeként mindenki meggyőződhet arról, hogy az új gondolkodásmód egyik legfőbb ismertetőjegye itt a másik érdekeinek figyelembevétele. Gorbacsov és Späth egyetértett a kettős nulla-megoldásról szóló szerződés sürgős ratifikálásának fontosságában. A vegyi-fegyverek eltiltásának és a hagyományos fegyverzetek európai csökkentésének időszerűségében.

Egy utas meghalt, amikor tűz ütött ki a Budapest és Varsó között közlekedő Bathory-Express egyik vagonjában.----- (Ismétlés.)

Moszkvában szovjet-lengyel külügyminiszteri tárgyalások kezdődtek. M.Orzechowskit először fogadta A.Gromiko államfő. Találkozójukon elsősorban a nemzetközi helyzet alakulásáról volt szó.

Washingtonban várhatóan tíz nap múlva hozzák nyilvánosságra az adatokat arról a most kezdődő úrfegyver-kísérletről, amelynek célja: kipróbálni, vajon az ellenőrző műszerek meg tudják-e állapítani, melyik ellenséges rakétán van éles robbanótöltet és melyiken nincs.

(hírek 22.00 h)

Az amerikai űrfegyverkezési program meghirdetése óta ez az eddigi legnagyobb ilyen jellegű kísérlet, melynek során a Cape canaveri központból fellőttek egy hordozórakétát. Ez 15 db robbanótöltethez hasonló eszközt juttat a világűrbe. Egyidejűleg megfigyelőberendezéseket is fellőttek és ezek, valamint a földi állomások adatai alapján próbálják azonosítani az ellenséges fegyver szerepét betöltő rakétákat.

Az osztrák államfő II. világháborús múltját vizsgáló nemzetközi történelemszobizottság jelentése bíráló megállapításokat is és fenntartásokat is tartalmaz K. Waldheimmel szemben. Ezek megítélése azonban az elnök személyes ügyei közé tartozik. - Így vélekedett Vranitzky kancellár az osztrák kormány ülése után. A kabinett megvitatta a történelemszobizottság jelentését, amelynek lényege, hogy Waldheim elnök nem vádolható háborús bűnök elkövetésével, az viszont kétségtelen, hogy annak idején - beosztásánál fogva - tudomása volt az embertelenségekről. Az osztrák kormányfő kifejtette, hogyha a Waldheim-ügy miatt felbomlana a jelenlegi kormánykoalíció, az nem oldana meg semmit, mert ilyen esetben nem elnökválasztást, hanem parlamenti választást kellene tartani. Mock alkancellár szerint a történelemszobizottság túllépte hatáskörét, amikor személyes bíráló véleményeket is rögzített jelentésében.

A Waldheim-ügyet vizsgáló nemzetközi történelemszobizottság elnöke bécsi sajtóértekezletén kijelentette, hogy jelentésük kizárólag történelmi ténymegállapításokat tartalmaz. Mint mondta; egyes osztrák véleményekkel ellentétben, szigorúan tartották magukat a bécsi kormánytól kapott megbízáshoz és azt semmilyen tekintetben nem lépték túl.

A hamburgi államügyészség okmányhamisítás, csalás és külföldi államfő megsértésének gyanújával vizsgálatot indított azzal az okmánnyal kapcsolatban, amely a DER SPIEGEL című nyugatnémet hetilapban jelent meg, Waldheim osztrák elnök II.világháborús jugoszláviai tevékenységéről. Az ügyészség szerint elegendő bizonyíték áll rendelkezésre, hogy feltételezzék, miszerint a szóbanforgó és állítólag 1942-ben kelt távirat hamisítvány és a szöveget egy régi nyomtatványra íták olyan írógéppel, amelyet jóval a háború után gyártottak. A SPIEGEL szerkesztősége eddig nem válaszolt a vádakra.

(hírek 22.00 h)

Az NDK hatóságok szabadlábra helyezték a januári berlini rendzavarás még egyetlen őrizetben lévő résztvevőjét. A hat hónap szabadságvesztésre ítélt nő számára lehetővé tették a kiutazást az NSZK-ba. A közlemény szerint az utolsó letartóztatott megtartotta NDK állampolgárságát is és családjával ma az NSZK-ba érkezett.

Magyarországi vegyesvállalat alakításáról tárgyalnak Budapesten az amerikai Du Pont vegyipari mammutcég vezetői. A tervezett közös vállalkozás műszalat gyártana. A megbeszélések további részleteiről kérdezte munkatársunk; Orosz József a Du Pont kelet-európai igazgatóját. (Ismétlés.-----)

Az áruszállítások díjainak emelésére készül április 1-től a MÁV. A belföldi, valamint az export, import-fuvarokért átlagosan 7 %-kal többet kérnek majd. Az áremelés hírének mostani bejelentésével azt szeretnék elérni, hogy a vállalatok az első negyedévben minél több árut szállítassanak vasúton. Erre egyébként is nagy szüksége lenne a MÁV-nak, mert február első hetében két és félezer vagonnal kevesebbet vettek igénybe a fuvaroztatok, mint egy héttel korábban és ez érzékenyen érinti az Államvasutak bevételeit.

Gyilkosság áldozata lett a három hete eltűnt dunakeszi illetőségű Becő? házaspár. ----- (Ismétlés.)

Budapesten nincs influenzajárvány. ----- (Ismétlés.)

Két halálos áldozata is van annak a szélviharnak, amely végigsöpört Nagy-Britannián.----- (Ismétlés.)

Időjárásjelentés: ----- (lásd 577 oldal.)

SPORT: -----